ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (δεύτερο τμήμα)

της 28ης Απριλίου 2016*

«Προδικαστική παραπομπή — Σύστημα εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπής αερίων θερμοκηπίου στην Ευρωπαϊκή Ένωση — Οδηγία 2003/87/ΕΚ — Άρθρο 10α, παράγραφος 5 — Μέθοδος κατανομής δικαιωμάτων — Δωρεάν κατανομή δικαιωμάτων — Τρόπος υπολογισμού του ενιαίου διατομεακού διορθωτικού συντελεστή — Απόφαση 2011/278/ΕΕ — Άρθρο 15, παράγραφος 3 — Απόφαση 2013/448/ΕΕ — Άρθρο 4 — Παράρτημα ΙΙ — Κύπρος»

Στις συνεκδικαζόμενες υποθέσεις C-191/14, C-192/14, C-295/14, C-389/14 και C-391/14 έως C-393/14,

με αντικείμενο αιτήσεις προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, που υπέβαλαν το Landesverwaltungsgericht Niederösterreich (Αυστρία), το Raad van State (Κάτω Χώρες) και το Tribunale amministrativo regionale per il Lazio (Ιταλία) με αποφάσεις της 10ης Απριλίου 2014 (υποθέσεις C-191/14 και C-192/14), της 11ης Ιουνίου 2014 (υπόθεση C-295/14) και της 3ης Ιουλίου 2014 (υποθέσεις C-389/14 και C-391/14 έως C-393/14), αντιστοίχως, που περιήλθαν στο Δικαστήριο στις 17 Απριλίου, 16 Ιουνίου και 18 Αυγούστου 2014, στο πλαίσιο των δικών

Borealis Polyolefine GmbH

κατά

Bundesminister für Land- und Forstwirtschaft, Umwelt und Wasserwirtschaft (C-191/14),

OMV Refining & Marketing GmbH

κατά

Bundesminister für Land- und Forstwirtschaft, Umwelt und Wasserwirtschaft (C-192/14),

DOW Benelux BV κ.λπ.

κατά

Staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu (C-295/14),

Esso Italiana Srl,

Eni SpA,

Linde Gas Italia Srl

κατά

* Γλώσσες διαδικασίας: η γερμανική, η ολλανδική και η ιταλική.

Comitato nazionale per la gestione della Direttiva 2003/87/CE e per il supporto nella gestione delle attività di progetto del Protocollo di Kyoto,

Ministero dell'Ambiente e della Tutela del Territorio e del Mare,

Ministero dell'Economia e delle Finanze,

Presidenza del Consiglio dei Ministri,

παρισταμένης της:

Edison SpA (C-389/14),

Api Raffineria di Ancona SpA

κατά

Comitato nazionale per la gestione della Direttiva 2003/87/CE e per il supporto nella gestione delle attività di progetto del Protocollo di Kyoto,

Ministero dell'Ambiente e della Tutela del Territorio e del Mare,

Ministero dello Sviluppo economico,

παρισταμένης της:

Edison SpA (C-391/14),

Lucchini in Amministrazione Straordinaria SpA

κατά

Comitato nazionale per la gestione della Direttiva 2003/87/CE e per il supporto nella gestione delle attività di progetto del Protocollo di Kyoto,

Ministero dell'Ambiente e della Tutela del Territorio e del Mare,

Ministero dello Sviluppo economico,

παρισταμένης της:

Cofely Italia SpA (C-392/14),

και

Dalmine SpA

κατά

Comitato nazionale per la gestione della Direttiva 2003/87/CE e per il supporto nella gestione delle attività di progetto del Protocollo di Kyoto,

Ministero dell'Ambiente e della Tutela del Territorio e del Mare,

Ministero dello Sviluppo economico,

παρισταμένων των:

Cofely Italia SpA,

Buzzi Unicem SpA (C-393/14),

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (δεύτερο τμήμα),

συγκείμενο από τους R. Silva de Lapuerta, πρόεδρο του πρώτου τμήματος, προεδρεύουσα του δευτέρου τμήματος, J. L. da Cruz Vilaça, A. Arabadjiev, K. Λυκούργο και J.-C. Bonichot (εισηγητή), δικαστές,

γενική εισαγγελέας: J. Kokott

γραμματέας: K. Malacek, υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της 3ης Σεπτεμβρίου 2015,

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν:

— η Borealis Polyolefine GmbH, εκπροσωπούμενη από τους B. Windisch-Altieri, Rechtsanwältin, και G. van Thuyne, advocaat,

— η OMV Refining & Marketing GmbH, εκπροσωπούμενη από τους B. Windisch-Altieri, Rechtsanwältin, και G. van Thuyne, advocaat,

— η DOW Benelux BV, εκπροσωπούμενη από τους G. J. Maas-Cooymans και B. Ebben, advocaten,

— οι Esso Nederland BV και ExxonMobil Chemical Holland BV, εκπροσωπούμενες από τους P. Wytinck, V. M. Y. van't Lam, A. ten Veen και B. Hoorelbeke, advocaten,

— οι Yara Sluiskil BV κ.λπ., εκπροσωπούμενοι από τους L. Spaans, H. van Geen και G. van Thuyne, advocaten,

— οι BP Raffinaderij Rotterdam BV κ.λπ., εκπροσωπούμενοι από τους N. H. van den Biggelaar και I. F. Kieft, advocaten,

— η Esso Italiana Srl, εκπροσωπούμενη από τους A. Capria, E. Gardini και A. Lirosi, avvocati,

— η Eni SpA, εκπροσωπούμενη από τους L. Torchia, V. Vecchione και G. Fortuna, avvocati,

— η Linde Gas Italia Srl, εκπροσωπούμενη από τους L. Biamonti, P. De Caterini και A. Lo Gaglio, avvocati,

— η Api Raffineria di Ancona SpA, εκπροσωπούμενη από τους F. Carabba Tettamanti και G. Zurlo, avvocati,

— οι Lucchini in Amministrazione Straordinaria SpA και Dalmine SpA, εκπροσωπούμενες από τους F. Bucchi και V. La Rosa, avvocati,

— η Buzzi Unicem SpA, εκπροσωπούμενη από τους M. Protto και C. Vivani, avvocati,

— η Ολλανδική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τις M. Bulterman, C. S. Schillemans και M. de Ree καθώς και από τον J. Langer,

— η Γερμανική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον T. Henze και την K. Petersen,

— η Ισπανική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από την A. Gavela Llopis και τον L. Banciella Rodríguez-Miñón,

— η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από τους E. White, C. Hermes, K. Mifsud-Bonnici, E. Manhaeve καθώς και από την L. Pignataro-Nolin,

αφού άκουσε τη γενική εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις της κατά τη συνεδρίαση της 12ης Νοεμβρίου 2015,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Οι αιτήσεις προδικαστικής αποφάσεως αφορούν, αφενός, το κύρος του άρθρου 15, παράγραφος 3, της αποφάσεως 2011/278/ΕΕ της Επιτροπής, της 27ης Απριλίου 2011, σχετικά με τον καθορισμό ενωσιακών μεταβατικών κανόνων για την εναρμονισμένη δωρεάν κατανομή δικαιωμάτων εκπομπής κατ' εφαρμογή του άρθρου 10α της οδηγίας 2003/87/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (ΕΕ L 130, σ. 1) και, αφετέρου, το κύρος του άρθρου 4 και του παραρτήματος ΙΙ της αποφάσεως 2013/448/ΕΕ της Επιτροπής, της 5ης Σεπτεμβρίου 2013, σχετικά με τα εθνικά μέτρα εφαρμογής για τη μεταβατική δωρεάν κατανομή των δικαιωμάτων εκπομπής αερίων θερμοκηπίου σύμφωνα με το άρθρο 11 παράγραφος 3 της οδηγίας 2003/87/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (ΕΕ L 240, σ. 27).

2 Οι εν λόγω αιτήσεις υποβλήθηκαν στο πλαίσιο διαφορών μεταξύ επιχειρήσεων που παράγουν αέρια θερμοκηπίου και των αρμόδιων εθνικών αρχών για τη δωρεάν κατανομή των δικαιωμάτων εκπομπής αερίων θερμοκηπίου (στο εξής: δικαιώματα) στην Ιταλία, στις Κάτω Χώρες και στην Αυστρία όσον αφορά το κύρος των εθνικών αποφάσεων περί κατανομής δικαιωμάτων για την περίοδο από το 2013 έως το 2020, που εκδόθηκαν κατ' εφαρμογή του ενιαίου διατομεακού διορθωτικού συντελεστή (στο εξής: διορθωτικός συντελεστής) που προβλέπεται στο άρθρο 10α, παράγραφος 5, της οδηγίας 2003/87/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Οκτωβρίου 2003, σχετικά με τη θέσπιση συστήματος εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπής αερίων θερμοκηπίου εντός της Κοινότητας και την τροποποίηση της οδηγίας 96/61/ΕΚ του Συμβουλίου (ΕΕ L 275, σ. 32), όπως τροποποιήθηκε με την οδηγία 2009/29/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 23ης Απριλίου 2009 (ΕΕ L 140, σ. 63) (στο εξής: οδηγία 2003/87).

Το νομικό πλαίσιο

Η οδηγία 2003/87

3 Το άρθρο 2, παράγραφος 1, της οδηγίας 2003/87 ορίζει τα εξής:

«Η παρούσα οδηγία εφαρμόζεται στις εκπομπές από τις δραστηριότητες που απαριθμούνται στο παράρτημα Ι και στα αέρια θερμοκηπίου που απαριθμούνται στο παράρτημα ΙΙ.»

4 Στο άρθρο 3, στοιχεία ε′, στ′, κ′ και κα′, ορίζονται οι ακόλουθοι όροι ως εξής:

«ε) “εγκατάσταση”: σταθερή τεχνική μονάδα όπου διεξάγονται μία ή περισσότερες δραστηριότητες απαριθμούμενες στο παράρτημα Ι και οποιεσδήποτε άλλες δραστηριότητες άμεσα σχετιζόμενες με αυτές, οι οποίες συνδέονται, τεχνικώς, με τις διεξαγόμενες δραστηριότητες στο συγκεκριμένο τόπο και θα μπορούσαν να έχουν επιπτώσεις στις εκπομπές και τη ρύπανση·

στ) “φορέας εκμετάλλευσης”: κάθε πρόσωπο το οποίο εκμεταλλεύεται ή διευθύνει την εγκατάσταση ή, όπου αυτό προβλέπεται από την εθνική νομοθεσία, στο οποίο έχουν μεταβιβασθεί αποφασιστικές οικονομικές εξουσίες όσον αφορά την τεχνική λειτουργία της εγκατάστασης·

[...]

κ) [μ]ε τον όρο “καύση” νοείται κάθε οξείδωση καυσίμων, ανεξάρτητα από τον τρόπο με τον οποίο χρησιμοποιείται η παραγόμενη από τη διαδικασία αυτήν θερμότητα ή ηλεκτρική ή μηχανική ενέργεια και οποιεσδήποτε άλλες άμεσα συνδεόμενες δραστηριότητες, περιλαμβανομένου του καθαρισμού απαερίων·

κα) [μ]ε τον όρο “παραγωγός ηλεκτρικού ρεύματος” νοείται μια εγκατάσταση η οποία, από την ή μετά την 1η Ιανουαρίου 2005, παράγει ηλεκτρικό ρεύμα για πώληση σε τρίτους και δεν έχει δραστηριότητα περιλαμβανόμενη στο παράρτημα Ι, με εξαίρεση την “καύση καυσίμων”.»

5 Το άρθρο 9 της οδηγίας 2003/87, το οποίο φέρει τον τίτλο «Κοινοτική ποσότητα δικαιωμάτων», ορίζει τα εξής:

«Η κοινοτική ποσότητα των εκχωρητέων κάθε χρόνο δικαιωμάτων, αρχής γενομένης από το 2013, μειώνεται γραμμικά με βάση τον μέσο όρο της περιόδου 2008 έως 2012. Η ποσότητα μειώνεται κατά γραμμικό συντελεστή 1,74 % σε σύγκριση με τη μέση ετήσια συνολική ποσότητα των δικαιωμάτων που εκχωρούν τα κράτη μέλη σύμφωνα με τις αποφάσεις της Επιτροπής σχετικά με τα εθνικά σχέδια κατανομής τους για την περίοδο 2008 έως 2012.

Η Επιτροπή, μέχρι την 30ή Ιουνίου 2010, δημοσιεύει την απόλυτη ποσότητα δικαιωμάτων για το 2013, για ολόκληρη την Κοινότητα, βάσει των συνολικών ποσοτήτων των δικαιωμάτων που εκχωρούν ή πρόκειται να εκχωρήσουν τα κράτη μέλη σύμφωνα με τις αποφάσεις της Επιτροπής σχετικά με τα εθνικά σχέδια κατανομής τους για την περίοδο 2008 έως 2012.

[...]»

6 Το άρθρο 9α της εν λόγω οδηγίας, το οποίο φέρει τον τίτλο «Προσαρμογή της κοινοτικής ποσότητας δικαιωμάτων», έχει ως εξής:

«1. Αναφορικά με τις εγκαταστάσεις που περιλαμβάνονταν στο κοινοτικό σύστημα κατά την περίοδο 2008 έως 2012 σύμφωνα με το άρθρο 24 παράγραφος 1, η ποσότητα των δικαιωμάτων που είναι εκχωρητέα από την 1η Ιανουαρίου 2013 πρέπει να προσαρμόζεται ώστε να αντικατοπτρίζει τη μέση ετήσια ποσότητα των εκχωρητέων δικαιωμάτων προς τις εν λόγω εγκαταστάσεις κατά την περίοδο συμπερίληψής τους στο σύστημα, προσαρμοσμένη βάσει του γραμμικού συντελεστή που αναφέρεται στο άρθρο 9.

2. Αναφορικά με τις εγκαταστάσεις που αναλαμβάνουν δραστηριότητες οι οποίες παρατίθενται στο παράρτημα Ι και περιλαμβάνονται στο κοινοτικό σύστημα μόνο από το 2013 και μετά, τα κράτη μέλη πρέπει να διασφαλίζουν ότι οι φορείς εκμετάλλευσης υποβάλλουν στη σχετική αρμόδια αρχή δεόντως τεκμηριωμένα και ελεγμένα από ανεξάρτητο φορέα δεδομένα εκπομπών, ούτως ώστε αυτά να λαμβάνονται υπόψη για την προσαρμογή της ποσότητας των εκχωρητέων δικαιωμάτων για ολόκληρη την Κοινότητα.

Τα δεδομένα αυτά πρέπει να υποβληθούν έως την 30ή Απριλίου 2010 το αργότερο στην οικεία αρμόδια αρχή σύμφωνα με τις διατάξεις που εγκρίνονται κατά το άρθρο 14 παράγραφος 1.

Εάν τα υποβληθέντα δεδομένα τεκμηριώνονται δεόντως, τότε η αρμόδια αρχή ενημερώνει σχετικά την Επιτροπή έως τις 30 Ιουνίου 2010 και η ποσότητα των εκχωρητέων δικαιωμάτων, προσαρμοσμένη κατά τον γραμμικό συντελεστή που αναφέρεται στο άρθρο 9, προσαρμόζεται αναλόγως. Στην περίπτωση εγκαταστάσεων που εκπέμπουν άλλα αέρια θερμοκηπίου, διαφορετικά του CO_2, η αρμόδια αρχή μπορεί να δηλώνει μικρότερη ποσότητα εκπομπών, σύμφωνα με τις δυνατότητες μείωσης των εκπομπών των εγκαταστάσεων αυτών.

3. Η Επιτροπή δημοσιεύει τις προσαρμοσμένες ποσότητες που αναφέρονται στις παραγράφους 1 και 2 έως τις 30 Σεπτεμβρίου 2010.

[...]»

7 Το άρθρο 10, παράγραφος 1, της ίδιας οδηγίας προβλέπει:

«Από το 2013 και μετά, τα κράτη μέλη θέτουν σε πλειστηριασμό όλα τα δικαιώματα τα οποία δεν κατανέμονται δωρεάν σύμφωνα με το άρθρο 10α και 10γ. Μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2010 η Επιτροπή θα έχει καθορίσει και δημοσιεύσει τις προβλεπόμενες ποσότητες δικαιωμάτων προς δημοπράτηση.»

8 Το άρθρο 10α της οδηγίας 2003/87, το οποίο φέρει τον τίτλο «Μεταβατικοί κοινοτικοί κανόνες για εναρμονισμένη δωρεάν κατανομή», έχει ως εξής:

«1. Μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2010, η Επιτροπή πρέπει να υιοθετήσει πλήρως εναρμονισμένα μέτρα εφαρμογής που θα ισχύουν σε ολόκληρη την Κοινότητα για την κατανομή των δικαιωμάτων που αναφέρονται στις παραγράφους 4, 5, 7 και 12, συμπεριλαμβανομένων και όλων των αναγκαίων διατάξεων για την εναρμονισμένη εφαρμογή της παραγράφου 19.

Τα εν λόγω μέτρα, με αντικείμενο την τροποποίηση μη ουσιωδών στοιχείων της παρούσας οδηγίας συμπληρώνοντας την, θεσπίζονται σύμφωνα με την κανονιστική διαδικασία με έλεγχο του άρθρου 23 παράγραφος 3.

Τα μέτρα που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο καθορίζουν, στον βαθμό που αυτό είναι εφικτό, κοινοτικής εμβέλειας εκ των προτέρων δείκτες αναφοράς, ούτως ώστε να διασφαλίσουν ότι η κατανομή πραγματοποιείται κατά τρόπο που παρέχει κίνητρα για μειώσεις των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου και τεχνικές αποδοτικές, λαμβάνοντας υπόψη τις αποδοτικότερες τεχνικές, υποκατάστατα, εναλλακτικές διαδικασίες παραγωγής, υψηλής απόδοσης συμπαραγωγή ενεργείας, αποδοτική ανάκτηση ενεργείας από απαέρια, χρήση βιομάζας και δέσμευση και αποθήκευση CO_2, όπου διατίθενται τέτοιου είδους εγκαταστάσεις, καθώς και ότι δεν παρέχουν κίνητρα για αύξηση των εκπομπών. Δεν πραγματοποιείται δωρεάν κατανομή σε κανέναν παραγωγό ηλεκτρικής ενεργείας, εκτός από τις περιπτώσεις που εμπίπτουν στο άρθρο 10γ και για την ηλεκτρική ενέργεια που παράγεται από απαέρια.

Για κάθε κλάδο και επιμέρους κλάδο, ο δείκτης αναφοράς καθορίζεται κατά κανόνα για τα προϊόντα και όχι για την ισχύ, ούτως ώστε να μεγιστοποιούνται οι μειώσεις των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου και η εξοικονόμηση ενεργειακής απόδοσης στο σύνολο της παραγωγικής διαδικασίας του εμπλεκομένου κλάδου ή επιμέρους κλάδου.

Κατά τον προσδιορισμό των αρχών για τον εκ των προτέρων καθορισμό των δεικτών αναφοράς σε μεμονωμένους τομείς και υποτομείς, η Επιτροπή πραγματοποιεί διαβουλεύσεις με τους ενδιαφερόμενους φορείς, συμπεριλαμβανομένων των ενδιαφερομένων τομέων και υποτομέων.

Η Επιτροπή πρέπει, με την έγκριση από την Κοινότητα μιας διεθνούς σύμβασης για την αλλαγή του κλίματος η οποία θα οδηγεί σε υποχρεωτικές μειώσεις των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου συγκρίσιμες με εκείνες της Κοινότητας, να αναθεωρήσει τα μέτρα αυτά ώστε να διασφαλίζει ότι η δωρεάν κατανομή παρέχεται μόνο όπου αιτιολογείται πλήρως υπό το πρίσμα της εν λόγω σύμβασης.

2. Κατά τον προσδιορισμό των αρχών για τον καθορισμό των εκ των προτέρων δεικτών αναφοράς σε μεμονωμένους κλάδους ή επιμέρους κλάδους, ως σημείο αφετηρίας λαμβάνεται η μέση επίδοση των 10 % αποδοτικότερων εγκαταστάσεων σε έναν κλάδο ή επιμέρους κλάδο στην Κοινότητα κατά την περίοδο 2007-2008. Η Επιτροπή διαβουλεύεται με τους συναφείς φορείς, συμπεριλαμβανομένων των ενδιαφερομένων τομέων και υποτομέων.

Οι κανονισμοί σύμφωνα με τα άρθρα 14 και 15 θεσπίζουν εναρμονισμένους κανόνες εποπτείας, υποβολής εκθέσεων και επαλήθευσης των σχετιζόμενων με την παραγωγή εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, με σκοπό τον εκ των προτέρων καθορισμό δεικτών αναφοράς.

3. Με την επιφύλαξη των παραγράφων 4 και 8, και παρά το άρθρο 10γ, δεν παρέχεται δωρεάν κατανομή σε παραγωγούς ηλεκτρικού ρεύματος, σε εγκαταστάσεις δέσμευσης, σε αγωγούς μεταφοράς ή σε εγκαταστάσεις αποθήκευσης CO_2.

4. Δωρεάν κατανομή παρέχεται στην αστική τηλεθέρμανση καθώς και στη συμπαραγωγή υψηλής αποδοτικότητας όπως ορίζεται στην οδηγία 2004/8/ΕΚ για την οικονομικώς δικαιολογημένη ζήτηση, όσον αφορά την παραγωγή θέρμανσης ή ψύξης. Κάθε έτος μετά το 2013, η συνολική κατανομή σε τέτοιες εγκαταστάσεις παραγωγής θερμότητας προσαρμόζεται βάσει του γραμμικού συντελεστή που αναφέρεται στο άρθρο 9.

5. Η μέγιστη ετήσια ποσότητα δικαιωμάτων που συνιστά τη βάση υπολογισμού των κατανομών σε εγκαταστάσεις οι οποίες δεν καλύπτονται από την παράγραφο 3 και δεν είναι νεοεισερχόμενες δεν υπερβαίνει:

α) τη συνολική ετήσια κοινοτική ποσότητα, όπως καθορίζεται σύμφωνα με το άρθρο 9, πολλαπλασιαζόμεν[η] επί το μερίδιο των εκπομπών από εγκαταστάσεις που δεν καλύπτονται από την παράγραφο 3 στο μέσο σύνολο ελεγμένων εκπομπών κατά την περίοδο 2005 έως 2007 από εγκαταστάσεις που καλύπτονταν από το κοινοτικό σύστημα κατά την περίοδο 2008 έως 2012 και

β) το σύνολο των μέσων ετησίων ελεγμένων εκπομπών των εγκαταστάσεων στην περίοδο 2005 έως 2007 που περιλαμβάνονται στο κοινοτικό πρόγραμμα μόνο από το 2013 και εφεξής και δεν καλύπτονται από την παράγραφο 3, προσαρμοσμένων με τον γραμμικό συντελεστή που αναφέρεται στο άρθρο 9.

Όταν είναι αναγκαίο, εφαρμόζεται ένας [διορθωτικός συντελεστής].

[...]

7. Ποσοστό πέντε επί τοις εκατό της κοινοτικής ποσότητας δικαιωμάτων που καθορίζονται σύμφωνα με τα άρθρα 9 και 9α κατά την περίοδο 2013 έως 2020 διατηρείται ως απόθεμα για νεοεισερχόμενους, ως η μέγιστη ποσότητα που μπορεί να κατανεμηθεί στους νεοεισερχόμενους σύμφωνα με τους κανόνες που θεσπίζονται δυνάμει της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου. [...]

Οι κατανομές προσαρμόζονται βάσει του γραμμικού συντελεστή που αναφέρεται στο άρθρο 9.

Δεν προβλέπεται δωρεάν κατανομή για την παραγωγή ηλεκτρικής ενεργείας από νεοεισερχόμενους.

[...]

11. Με την επιφύλαξη του άρθρου 10β, η ποσότητα των δωρεάν κατανεμητέων δικαιωμάτων δυνάμει των παραγράφων 4 έως 7 του παρόντος άρθρου για το 2013 αντιστοιχεί σε 80 % της ποσότητας που καθορίζεται σύμφωνα με τα μέτρα που αναφέρονται στην παράγραφο 1. Στη συνέχεια, η δωρεάν κατανομή μειώνεται ισόποσα ετησίως έως ότου φτάσει στο 30 % το 2020 με στόχο να καταστεί μηδενική το 2027.

[...]»

9 Το άρθρο 11, παράγραφος 2, της οδηγίας 2003/87 προβλέπει τα εξής:

«Έως τις 28 Φεβρουαρίου κάθε χρόνο, οι αρμόδιες αρχές εκχωρούν την ποσότητα δικαιωμάτων που πρόκειται να κατανεμηθούν για το εκάστοτε έτος, υπολογισμέν[η] σύμφωνα με τα άρθρα 10, 10α και 10γ.»

10 Το άρθρο 23, παράγραφος 3, της εν λόγω οδηγίας ορίζει:

«Στις περιπτώσεις που γίνεται μνεία της παρούσας παραγράφου, εφαρμόζονται το άρθρο 5α, παράγραφοι 1 έως 4, και το άρθρο 7 της απόφασης 1999/468/ΕΚ, τηρουμένων των διατάξεων του άρθρου 8 της ίδιας απόφασης.»

Η οδηγία 2009/29/ΕΚ

11 Στις αιτιολογικές σκέψεις 3, 5, 13, 14, 19 και 21 της οδηγίας 2009/29/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Απριλίου 2009, για τροποποίηση της οδηγίας 2003/87 με στόχο τη βελτίωση και την επέκταση του συστήματος εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπής αερίων θερμοκηπίου της Κοινότητας (ΕΕ L 140, σ. 63), εκτίθενται τα εξής:

«(3) Στη σύνοδο του Μαρτίου 2007 στις Βρυξέλλες, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο δεσμεύθηκε σαφώς για μείωση των συνολικών εκπομπών αερίων θερμοκηπίου της Κοινότητας σε ποσοστό τουλάχιστον 20 % χαμηλότερο από τα επίπεδα του 1990 έως το 2020 και κατά 30 % εφόσον υπάρξουν δεσμεύσεις για συγκρίσιμες μειώσεις των εκπομπών από άλλες ανεπτυγμένες χώρες και εφόσον οι πιο προηγμένες οικονομικά αναπτυσσόμενες χώρες συμβάλλουν δεόντως, αναλόγως προς τις υποχρεώσεις και τις δυνατότητές τους. Έως το 2050, οι παγκόσμιες εκπομπές αερίων θερμοκηπίου θα πρέπει να μειωθούν κατά τουλάχιστον 50 % σε σχέση με τα αντίστοιχα επίπεδα του 1990. [...]

[...]

(5) Ως συμβολή στην επίτευξη των μακροπρόθεσμων αυτών στόχων, είναι σκόπιμη η χάραξη μιας προβλέψιμης πορείας σύμφωνα με την οποία οι εκπομπές των εγκαταστάσεων που καλύπτονται από το κοινοτικό σύστημα θα πρέπει να μειωθούν. Για να υλοποιηθεί κατά τρόπο αποδοτικό από πλευράς κόστους η δέσμευση της Κοινότητας σχετικά με μείωση των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου κατά τουλάχιστον 20 % σε σχέση με τα επίπεδα του 1990, τα κατανεμητέα [δικαιώματα] για τις εγκαταστάσεις αυτές θα πρέπει έως το 2020 να μειωθούν κατά 21 % σε σχέση με τα αντίστοιχα επίπεδα εκπομπών τους για το 2005.

[...]

(13) Η ποσότητα των δικαιωμάτων σε όλη την Κοινότητα θα πρέπει να μειωθεί γραμμικά με βάση υπολογισμού τη μέση τιμή της περιόδου 2008 έως 2012, ώστε να διασφαλίζεται ότι το σύστημα εμπορίας εκπομπών επιτρέπει σταδιακές και προβλέψιμες μειώσεις των εκπομπών διαχρονικώς. Η ετήσια μείωση των δικαιωμάτων θα πρέπει να είναι ίση με 1,74 % των δικαιωμάτων που εκχωρούνται από τα κράτη μέλη σύμφωνα με τις αποφάσεις της Επιτροπής σχετικά με τα

εθνικά σχέδια κατανομής των κρατών μελών για την περίοδο 2008 έως 2012, ώστε το κοινοτικό σύστημα να συμβάλει με τρόπο αποτελεσματικό από πλευράς κόστους στην υλοποίηση της δέσμευσης της Κοινότητας για συνολική μείωση των εκπομπών κατά τουλάχιστον 20 % έως το 2020.

(14) [...] Όταν εκχωρηθούν τα δικαιώματα για την περίοδο μεταξύ 2008 και 2012, η Επιτροπή θα δημοσιεύσει την κοινοτική ποσότητα δικαιωμάτων. Η κοινοτική ποσότητα θα προσαρμοστεί ανάλογα σε σχέση με τις εγκαταστάσεις οι οποίες θα περιλαμβάνονται στο κοινοτικό σύστημα ή θα εξαιρούνται από αυτό κατά την περίοδο 2008-2012 ή από το 2013 και μετά.

[…]

(19) Κατά συνέπεια, ο πλειστηριασμός θα πρέπει να αποτελεί αποκλειστικό κανόνα από το 2013 και μετά για τον τομέα της ηλεκτρικής ενεργείας, λαμβανομένης υπόψη της δυνατότητάς του να μετακυλύει το αυξημένο κόστος του CO_2, ενώ δεν πρέπει να παρέχεται δωρεάν κατανομή για τη δέσμευση και αποθήκευση CO_2, καθώς κίνητρο για τον σκοπό αυτό αποτελεί το γεγονός ότι δεν απαιτείται να επιστρέφονται δικαιώματα για εκπομπές που αποθηκεύονται. [...]

[...]

(21) Όσον αφορά άλλους τομείς που καλύπτονται από το κοινοτικό σύστημα, θα πρέπει να προβλεφθεί ένα μεταβατικό σύστημα σύμφωνα με το οποίο η δωρεάν κατανομή το 2013 θα είναι ίση με 80 % της ποσότητας που αντιστοιχούσε στο ποσοστό των συνολικών κοινοτικών εκπομπών κατά την περίοδο μεταξύ 2005 και 2007 που οι συγκεκριμένες εγκαταστάσεις εξέπεμπαν ως ποσοστό της ετήσιας συνολικής ποσότητας δικαιωμάτων στην Κοινότητα. Στη συνέχεια, η δωρεάν κατανομή θα πρέπει να μειώνεται ισόποσα κάθε χρόνο έως ότου φτάσει στο 30 % το 2020 με στόχο να μηδενισθεί το 2027.»

Η απόφαση 2011/278

12 Οι αιτιολογικές σκέψεις 21 και 32 της αποφάσεως 2011/278 έχουν ως εξής:

«(21) Όταν ανταλλάσσεται μετρήσιμη θερμότητα μεταξύ δύο ή περισσότερων εγκαταστάσεων, η δωρεάν κατανομή [δικαιωμάτων] πρέπει να βασίζεται στην κατανάλωση θερμότητας σε μια εγκατάσταση και να λαμβάνει υπόψη τον κίνδυνο διαρροής άνθρακα. Έτσι, προκειμένου να διασφαλίζεται ότι ο αριθμός των δικαιωμάτων εκπομπής που πρόκειται να κατανεμηθούν δωρεάν είναι ανεξάρτητος από τη δομή παροχής θερμότητας, τα [δικαιώματα] πρέπει να κατανέμονται στον καταναλωτή θερμότητας.

[…]

(32) Ενδείκνυται επίσης να συνεκτιμώνται στους δείκτες αναφοράς προϊόντος η αποδοτική ανάκτηση ενέργειας από απαέρια και οι εκπομπές που σχετίζονται με τη χρήση τους. Για τον σκοπό αυτό, στον προσδιορισμό των τιμών των δεικτών αναφοράς για προϊόντα κατά την παραγωγή των οποίων σχηματίζονται απαέρια, ελήφθη υπόψη σε μεγάλο βαθμό η περιεκτικότητα των εν λόγω απαερίων σε άνθρακα. Όταν απαέρια εξάγονται από τη διεργασία παραγωγής εκτός των ορίων συστήματος του οικείου δείκτη αναφοράς προϊόντος και υποβάλλονται σε καύση για την παραγωγή θερμότητας εκτός των ορίων συστήματος μιας διεργασίας που καλύπτεται από δείκτη αναφοράς, όπως ορίζεται στο παράρτημα Ι, οι σχετικές εκπομπές πρέπει να λαμβάνονται υπόψη με την κατανομή πρόσθετων [δικαιωμάτων] βάσει του δείκτη αναφοράς θερμότητας ή καυσίμου. Με γνώμονα τη γενική αρχή σύμφωνα με την οποία δεν πρέπει να κατανέμονται δωρεάν [δικαιώματα] σε σχέση με την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας, για την αποφυγή αδικαιολόγητων στρεβλώσεων του ανταγωνισμού στις αγορές ηλεκτρικής ενέργειας που

παρέχεται σε βιομηχανικές εγκαταστάσεις και λαμβάνοντας υπόψη την εγγενή τιμή του διοξειδίου του άνθρακα στην ηλεκτρική ενέργεια, είναι σκόπιμο, όταν εξάγονται απαέρια από τη διεργασία παραγωγής εκτός των ορίων συστήματος του οικείου δείκτη αναφοράς προϊόντος και υποβάλλονται σε καύση για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας, να μην κατανέμονται πρόσθετα δικαιώματα πέραν του μεριδίου της περιεκτικότητας των απαερίων σε άνθρακα που έχει συνεκτιμηθεί στον σχετικό δείκτη αναφοράς προϊόντος.»

13 Το άρθρο 10 της αποφάσεως 2011/278 έχει ως εξής:

«[...]

2. Για τον υπολογισμό αυτό, τα κράτη μέλη προσδιορίζουν πρώτα τον προκαταρκτικό ετήσιο αριθμό [δικαιωμάτων] που κατανέμονται δωρεάν για κάθε υποεγκατάσταση χωριστά ως εξής:

α) για κάθε υποεγκατάσταση δείκτη αναφοράς προϊόντος, ο προκαταρκτικός ετήσιος αριθμός [δικαιωμάτων] που κατανέμονται δωρεάν για δεδομένο έτος αντιστοιχεί στο γινόμενο της τιμής του εν λόγω δείκτη αναφοράς προϊόντος, που αναφέρεται στο παράρτημα Ι, επί το σχετικό ιστορικό επίπεδο δραστηριότητας που συνδέεται με προϊόν·

β) για:
   i) την υποεγκατάσταση δείκτη αναφοράς θερμότητας, ο προκαταρκτικός ετήσιος αριθμός [δικαιωμάτων] που κατανέμονται δωρεάν για δεδομένο έτος αντιστοιχεί στο γινόμενο της τιμής του δείκτη αναφοράς θερμότητας για μετρήσιμη θερμότητα, που αναφέρεται στο παράρτημα Ι, επί το ιστορικό επίπεδο δραστηριότητας που σχετίζεται με θερμότητα για την κατανάλωση μετρήσιμης θερμότητας,
   ii) την υποεγκατάσταση δείκτη αναφοράς καυσίμου, ο προκαταρκτικός ετήσιος αριθμός [δικαιωμάτων] που κατανέμονται δωρεάν για δεδομένο έτος αντιστοιχεί στο γινόμενο της τιμής του δείκτη αναφοράς καυσίμου, που αναφέρεται στο παράρτημα Ι, επί το ιστορικό επίπεδο δραστηριότητας που σχετίζεται με καύσιμο για το καύσιμο που καταναλώθηκε,
   iii) την υποεγκατάσταση εκπομπών διεργασίας, ο προκαταρκτικός ετήσιος αριθμός [δικαιωμάτων] που κατανέμονται δωρεάν για ένα δεδομένο έτος αντιστοιχεί στο γινόμενο του ιστορικού επιπέδου δραστηριότητας που σχετίζεται με διεργασία επί τον συντελεστή 0,9700.

[...]

9. Η τελική συνολική ετήσια ποσότητα [δικαιωμάτων] που κατανέμονται δωρεάν για κάθε κατεστημένη εγκατάσταση, εκτός των εγκαταστάσεων που καλύπτονται από το άρθρο 10α παράγραφος 3 της οδηγίας 2003/87/ΕΚ, είναι το γινόμενο της προκαταρκτικής συνολικής ετήσιας ποσότητας [δικαιωμάτων] που κατανέμονται δωρεάν για κάθε εγκατάσταση, η οποία προσδιορίζεται σύμφωνα με την παράγραφο 7, επί τον [διορθωτικό συντελεστή], ο οποίος καθορίζεται σύμφωνα με το άρθρο 15 παράγραφος 3.

Για τις εγκαταστάσεις που καλύπτονται από το άρθρο 10α παράγραφος 3 της οδηγίας [2003/87] και είναι επιλέξιμες για δωρεάν κατανομή [δικαιωμάτων], η τελική συνολική ετήσια ποσότητα [δικαιωμάτων] τα οποία κατανέμονται δωρεάν αντιστοιχεί στην προκαταρκτική συνολική ετήσια ποσότητα [δικαιωμάτων] που κατανέμονται δωρεάν για κάθε εγκατάσταση, η οποία προσδιορίζεται σύμφωνα με την παράγραφο 7, προσαρμοσμένη ετησίως με τον γραμμικό συντελεστή που αναφέρεται στο άρθρο 10α παράγραφος 4 της οδηγίας [2003/87], ενώ ως σημείο αναφοράς χρησιμοποιείται η προκαταρκτική συνολική ετήσια ποσότητα [δικαιωμάτων] που κατανέμονται δωρεάν για την εκάστοτε εγκατάσταση για το 2013.»

14 Το άρθρο 15 της αποφάσεως 2011/278, το οποίο φέρει τον τίτλο «Εθνικά μέτρα εφαρμογής», προβλέπει τα εξής:

«1. Σύμφωνα με το άρθρο 11 παράγραφος 1 της οδηγίας [2003/87], τα κράτη μέλη υποβάλλουν στην Επιτροπή έως τις 30 Σεπτεμβρίου 2011 κατάλογο των εγκαταστάσεων που υπάγονται στην οδηγία [2003/87] στην επικράτειά τους, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που προσδιορίζονται κατ' εφαρμογή του άρθρου 5, χρησιμοποιώντας ηλεκτρονικό πρότυπο που διατίθεται από την Επιτροπή.

[...]

3. Μετά τη λήψη του καταλόγου που αναφέρεται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου, η Επιτροπή αξιολογεί την εγγραφή κάθε εγκατάστασης στον κατάλογο και τις σχετικές προκαταρκτικές συνολικές ετήσιες ποσότητες [δικαιωμάτων] που κατανέμονται δωρεάν.

Μετά την κοινοποίηση, από όλα τα κράτη μέλη, των προκαταρκτικών συνολικών ετήσιων ποσοτήτων [δικαιωμάτων] που κατανέμονται δωρεάν κατά την περίοδο 2013-2020, η Επιτροπή καθορίζει τον [διορθωτικό συντελεστή] που αναφέρεται στο άρθρο 10α παράγραφος 5 της οδηγίας [2003/87]. Ο συντελεστής καθορίζεται με σύγκριση του αθροίσματος των προκαταρκτικών συνολικών ετήσιων ποσοτήτων [δικαιωμάτων] που κατανέμονται δωρεάν σε εγκαταστάσεις που δεν παράγουν ηλεκτρική ενέργεια, κάθε έτος της περιόδου 2013-2020, χωρίς εφαρμογή των συντελεστών που αναφέρονται στο παράρτημα VI, προς την ετήσια ποσότητα δικαιωμάτων που υπολογίζεται σύμφωνα με το άρθρο 10α παράγραφος 5 της οδηγίας [2003/87] για εγκαταστάσεις οι οποίες δεν είναι παραγωγοί ηλεκτρικής ενέργειας ούτε νεοεισερχόμενοι, λαμβάνοντας υπόψη το σχετικό μερίδιο της ετήσιας συνολικής ποσότητας για ολόκληρη την Ένωση, όπως προσδιορίζεται βάσει του άρθρου 9 της εν λόγω οδηγίας, και τη σχετική ποσότητα εκπομπών οι οποίες εντάσσονται στο σύστημα της Ένωσης μόνον από το 2013 και έπειτα.

4. Εάν η Επιτροπή δεν απορρίψει την εγγραφή μιας εγκατάστασης στον εν λόγω κατάλογο, συμπεριλαμβανομένων των αντίστοιχων προκαταρκτικών συνολικών ετήσιων ποσοτήτων [δικαιωμάτων] που κατανέμονται δωρεάν για τη συγκεκριμένη εγκατάσταση, το οικείο κράτος προσδιορίζει την τελική ετήσια ποσότητα [δικαιωμάτων] που κατανέμονται δωρεάν για κάθε έτος της περιόδου 2013-2020, σύμφωνα με το άρθρο 10 παράγραφος 9 της παρούσας απόφασης.

[...]»

Η απόφαση 2013/448

15 Οι αιτιολογικές σκέψεις 22, 23 και 25 της αποφάσεως 2013/448 έχουν ως εξής:

«(22) Το άρθρο 10α παράγραφος 5 της οδηγίας [2003/87] περιορίζει τη μέγιστη ετήσια ποσότητα δικαιωμάτων που συνιστά τη βάση υπολογισμού των δωρεάν κατανομών σε εγκαταστάσεις οι οποίες δεν καλύπτονται από το άρθρο 10α παράγραφος 3 της οδηγίας [2003/87]. Το όριο αυτό αποτελείται από δύο στοιχεία τα οποία αναφέρονται στο άρθρο 10α παράγραφος 5 στοιχεία α) και β) της οδηγίας [2003/87], καθένα από τα οποία έχει προσδιοριστεί από την Επιτροπή με βάση τις ποσότητες που καθορίζονται σύμφωνα με τα άρθρα 9 και 9α της οδηγίας [2003/87], τα δεδομένα που δημοσιοποιούνται στο μητρώο της Ένωσης και τις πληροφορίες που παρέχονται από τα κράτη μέλη· συγκεκριμένα, τα στοιχεία αυτά αφορούν το μερίδιο των εκπομπών από παραγωγούς ηλεκτρικού ρεύματος και τις άλλες, μη επιλέξιμες για δωρεάν κατανομή εγκαταστάσεις οι οποίες αναφέρονται στο άρθρο 10α παράγραφος 3 της οδηγίας [2003/87], καθώς και τις ελεγμένες εκπομπές κατά την περίοδο 2005 έως 2007 από εγκαταστάσεις που περιλαμβάνονται στο [σύστημα εμπορίας δικαιωμάτων] της ΕΕ μόνο από

το 2013 και εφεξής, όταν αυτές είναι διαθέσιμες, λαμβανομένων υπόψη των τελευταίων επιστημονικών δεδομένων σχετικά με το δυναμικό θέρμανσης του πλανήτη για τα αέρια θερμοκηπίου.

(23) Η υπέρβαση του ορίου που καθορίζεται από το άρθρο 10α παράγραφος 5 της οδηγίας [2003/87] δεν επιτρέπεται, ενώ το όριο αυτό διασφαλίζεται μέσω της εφαρμογής ενός ετήσιου [διορθωτικού συντελεστή] ο οποίος, εφόσον είναι αναγκαίο, μειώνει ομοιόμορφα τον αριθμό δικαιωμάτων σε όλες τις εγκαταστάσεις που είναι επιλέξιμες για δωρεάν κατανομή. Τα κράτη μέλη πρέπει να λαμβάνουν υπόψη αυτόν τον συντελεστή όταν αποφασίζουν σχετικά με τις τελικές ετήσιες ποσότητες κατανομής σε εγκαταστάσεις με βάση τις προκαταρκτικές κατανομές και την παρούσα απόφαση. Σύμφωνα με το άρθρο 15 παράγραφος 3 της απόφασης [2011/278], η Επιτροπή υποχρεούται να καθορίζει τον [διορθωτικό συντελεστή]· ο καθορισμός αυτός γίνεται με σύγκριση του αθροίσματος των προκαταρκτικών συνολικών ετήσιων ποσοτήτων προς δωρεάν κατανομή τις οποίες υποβάλλουν τα κράτη μέλη με το όριο που καθορίζεται στο άρθρο 10α παράγραφος 5, κατά τον τρόπο που περιγράφεται στο άρθρο 15 παράγραφος 3 της απόφασης [2011/278].

[...]

(25) Το όριο που καθορίζεται στο άρθρο 10α παράγραφος 5 της οδηγίας [2003/87] είναι 809 315 756 δικαιώματα για το 2013. Για να καταλήξει σ' αυτό το όριο, η Επιτροπή συνέλεξε αρχικά από τα κράτη μέλη και τις χώρες ΕΟΧ-ΕΖΕΣ στοιχεία σχετικά με το αν οι διάφορες εγκαταστάσεις πληρούν τις προϋποθέσεις για να θεωρηθούν παραγωγοί ηλεκτρικού ρεύματος ή άλλου είδους εγκαταστάσεις οι οποίες καλύπτονται από το άρθρο 10α παράγραφος 3 της οδηγίας [2003/87]. Στη συνέχεια, η Επιτροπή καθόρισε το μερίδιο των εκπομπών για την περίοδο 2005 έως 2007 από τις εγκαταστάσεις οι οποίες δεν καλύπτονται από την εν λόγω διάταξη, αλλά περιλαμβάνονται στο [σύστημα εμπορίας δικαιωμάτων] της ΕΕ για την περίοδο 2008 έως 2012. Ακολούθως, η Επιτροπή εφάρμοσε αυτό το μερίδιο ύψους 34,78289436 % στην ποσότητα που καθορίστηκε με βάση το άρθρο 9 της οδηγίας [2003/87] (1 976 784 044 δικαιώματα). Στο αποτέλεσμα αυτού του υπολογισμού, η Επιτροπή πρόσθεσε κατόπιν 121 733 050 δικαιώματα, με βάση τις μέσες ετήσιες ελεγμένες εκπομπές των αντίστοιχων εγκαταστάσεων για την περίοδο 2005 έως 2007, λαμβάνοντας υπόψη το αναθεωρημένο πεδίο εφαρμογής του [συστήματος εμπορίας δικαιωμάτων] της ΕΕ από το 2013 και μετά. Κατά τη διεργασία αυτή, η Επιτροπή χρησιμοποίησε στοιχεία που παρείχαν τα κράτη μέλη και οι χώρες του ΕΟΧ-ΕΖΕΣ για την προσαρμογή του ανώτατου ορίου. Στις περιπτώσεις όπου δεν υπήρχαν διαθέσιμες ετήσιες ελεγμένες εκπομπές για την περίοδο 2005-2007, η Επιτροπή πραγματοποίησε αναγωγή, στον βαθμό που ήταν δυνατόν, των σχετικών στοιχείων από ελεγμένες εκπομπές σε μεταγενέστερα έτη, εφαρμόζοντας αντίστροφα τον συντελεστή 1,74 %. Η Επιτροπή συμβουλεύτηκε και έλαβε επιβεβαίωση από τις αρχές των κρατών μελών σχετικά με τα στοιχεία και τα δεδομένα που χρησιμοποιήθηκαν για αυτόν τον σκοπό. Το όριο που καθορίζεται στο άρθρο 10α παράγραφος 5 της οδηγίας [2003/87], συγκρινόμενο με το άθροισμα των προκαταρκτικών ετήσιων ποσοτήτων προς δωρεάν κατανομή, χωρίς εφαρμογή των συντελεστών που αναφέρονται στο παράρτημα VI της απόφασης [2011/278], δίνει τον ετήσιο [διορθωτικό συντελεστή], όπως αυτός ορίζεται στο παράρτημα ΙΙ της παρούσας απόφασης.»

16 Το άρθρο 4 της αποφάσεως 2013/448 προβλέπει τα εξής:

«Ο [διορθωτικός συντελεστής], ο οποίος αναφέρεται στο άρθρο 10α παράγραφος 5 της οδηγίας [2003/87] και καθορίζεται σύμφωνα με το άρθρο 15 παράγραφος 3 της απόφασης [2011/278], ορίζεται στο παράρτημα ΙΙ της παρούσας απόφασης.»

17 Το παράρτημα ΙΙ της αποφάσεως 2013/448 προβλέπει τα εξής:

«Έτος	Διατομεακός διορθωτικός συντελεστής
2013	94,272151 %
2014	92,634731 %
2015	90,978052 %
2016	89,304105 %
2017	87,612124 %
2018	85,903685 %
2019	84,173950 %
2020	82,438204 %»

Οι διαφορές των κυρίων δικών και τα προδικαστικά ερωτήματα

Στις υποθέσεις C-191/14 και C-192/14

18 Η Borealis Polyolefine GmbH (στο εξής: Borealis) και η OMV Refining & Marketing GmbH (στο εξής: OMV) είναι επιλέξιμες για δωρεάν κατανομή δικαιωμάτων για τα έτη από το 2013 έως το 2020. Ο Bundesminister für Land- und Forstwirtschaft, Umwelt und Wasserwirtschaft (Ομοσπονδιακός Υπουργός Γεωργίας, Δρυμών, Περιβάλλοντος και Υδάτων) καθόρισε με αποφάσεις, εφαρμόζοντας τον διορθωτικό συντελεστή, την οριστική ποσότητα δικαιωμάτων που έπρεπε να κατανεμηθούν στην Borealis και στην OMV για την εν λόγω περίοδο.

19 Η Borealis και η OMV άσκησαν ενώπιον του Landesverwaltungsgericht Niederösterreich (διοικητικό δικαστήριο του ομόσπονδου κράτους της Κάτω Αυστρίας) στο πλαίσιο των υποθέσεων C-191/14 και C-192/14 αντιστοίχως προσφυγή κατά των εν λόγω αποφάσεων. Προς στήριξη της εν λόγω προσφυγής υποστηρίζουν, μεταξύ άλλων, ότι οι αποφάσεις 2011/278 και 2013/448 είναι εν μέρει ανίσχυρες. Συγκεκριμένα, το άρθρο 15, παράγραφος 3, της αποφάσεως 2011/278, που καθορίζει τις λεπτομέρειες για τον υπολογισμό του διορθωτικού συντελεστή, καθώς και το άρθρο 4 της αποφάσεως 2013/448, με το οποίο η Επιτροπή καθόρισε τον εν λόγω συντελεστή, τροποποιούν ουσιώδη στοιχεία της οδηγίας 2003/87 και, ιδίως, του άρθρου 10α, παράγραφος 5, της οδηγίας αυτής. Επομένως, οι δύο πρώτες προαναφερθείσες διατάξεις είναι παράνομες, όπως και οι εθνικές αποφάσεις με τις οποίες εφαρμόζεται ο εν λόγω συντελεστής.

20 Υπό τις συνθήκες αυτές, το Landesverwaltungsgericht Niederösterreich αποφάσισε να αναστείλει την ενώπιόν του διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:

«1) Είναι άκυρη η απόφαση 2013/448 και αντιβαίνει στο άρθρο 10α, παράγραφος 5, της οδηγίας 2003/87, καθόσον αποκλείει από τη βάση υπολογισμού του άρθρου 10α, παράγραφος 5, πρώτο εδάφιο, στοιχεία α′ και β′, τις εκπομπές τις οφειλόμενες αφενός σε απαέρια που παράγονται από υπαγόμενες στο παράρτημα Ι της οδηγίας 2003/87 εγκαταστάσεις και αφετέρου στη θερμότητα που χρησιμοποιείται από υπαγόμενες στο παράρτημα Ι της οδηγίας 2003/87 εγκαταστάσεις και προέρχεται από εγκαταστάσεις συμπαραγωγής ενέργειας, εκπομπές ως προς τις οποίες η δωρεάν κατανομή δικαιωμάτων επιτρέπεται δυνάμει του άρθρου 10α, παράγραφοι 1 και 4, της οδηγίας 2003/87 και της αποφάσεως 2011/278;

2) Είναι άκυρη η απόφαση 2013/448 και αντιβαίνει στο άρθρο 3, στοιχεία ε′ και κα′, της οδηγίας 2003/87, αυτό καθαυτό και/ή σε συνδυασμό με το άρθρο 10α, παράγραφος 5, της οδηγίας 2003/87, καθόσον ορίζει ότι συνιστούν εκπομπές προερχόμενες από «παραγωγούς ηλεκτρικής ενέργειας» οι εκπομπές CO_2 που οφείλονται αφενός σε απαέρια που παράγονται από υπαγόμενες στο παράρτημα Ι της οδηγίας 2003/87 εγκαταστάσεις και αφετέρου στη θερμότητα που χρησιμοποιείται από υπαγόμενες στο παράρτημα Ι της οδηγίας 2003/87 εγκαταστάσεις και προέρχεται από εγκαταστάσεις συμπαραγωγής ενέργειας;

3) Είναι άκυρη η απόφαση 2013/448 και προσκρούει στους σκοπούς της οδηγίας 2003/87, καθόσον δημιουργεί ασυμμετρία αποκλείοντας από τη βάση υπολογισμού του άρθρου 10α, παράγραφος 5, πρώτο εδάφιο, στοιχεία α′ και β′, τις εκπομπές τις οφειλόμενες στην καύση απαερίων και στη θερμότητα που παράγεται από συμπαραγωγή ενέργειας, ενώ επιτρέπεται η δωρεάν κατανομή δικαιωμάτων σχετικών με τις εκπομπές αυτές δυνάμει του άρθρου 10α, παράγραφοι 1 και 4, της οδηγίας 2003/87 και της αποφάσεως 2011/278;

4) Είναι άκυρη η απόφαση 2011/278 και αντιβαίνει στο άρθρο 290 ΣΛΕΕ και στο άρθρο 10α, παράγραφος 5, της οδηγίας 2003/87, καθόσον το άρθρο 15, παράγραφος 3, της αποφάσεως τροποποιεί το άρθρο 10α, παράγραφος 5, πρώτο εδάφιο, στοιχεία α′ και β′, της οδηγίας 2003/87, αντικαθιστώντας την αναφορά σε «εγκαταστάσεις οι οποίες δεν καλύπτονται από την παράγραφο 3» με [την αναφορά σε] «εγκαταστάσεις οι οποίες δεν είναι παραγωγοί ηλεκτρικής ενέργειας»;

5) Είναι άκυρη η απόφαση 2013/448 και αντιβαίνει στο άρθρο 23, παράγραφος 3, της οδηγίας 2003/87, καθόσον η απόφαση αυτή δεν εκδόθηκε βάσει της κανονιστικής διαδικασίας με έλεγχο που προβλέπεται στο άρθρο 5α της αποφάσεως 1999/468/ΕΚ του Συμβουλίου [της 28ης Ιουνίου 1999 για τον καθορισμό των όρων άσκησης των εκτελεστικών αρμοδιοτήτων που ανατίθενται στην Επιτροπή (ΕΕ L 184, σ. 23)] και το άρθρο 12 του κανονισμού 182/2011/ΕΕ [του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Φεβρουαρίου 2011, για τη θέσπιση κανόνων και γενικών αρχών σχετικά με τους τρόπους ελέγχου από τα κράτη μέλη της άσκησης των εκτελεστικών αρμοδιοτήτων από την Επιτροπή (ΕΕ L 55, σ. 13)];

6) Έχει το άρθρο 17 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης [στο εξής: Χάρτης] την έννοια ότι αποκλείει τη διατήρηση δωρεάν κατανομών που πραγματοποιήθηκαν βάσει παράνομου υπολογισμού [διορθωτικού συντελεστή];

7) Έχει το άρθρο 10α, παράγραφος 5, της οδηγίας 2003/87, αυτό καθαυτό και/ή σε συνδυασμό με το άρθρο 15, παράγραφος 3, της αποφάσεως 2011/278, την έννοια ότι αποκλείει την εφαρμογή εθνικής ρυθμίσεως σύμφωνα με την οποία ο παρανόμως υπολογισθείς [διορθωτικός συντελεστής], όπως αυτός ορίζεται στο άρθρο 4 της αποφάσεως 2013/448 και στο παράρτημα ΙΙ αυτής, εφαρμόζεται στις περιπτώσεις δωρεάν κατανομής εντός κράτους μέλους;

8) Είναι άκυρη η απόφαση 2013/448 και αντιβαίνει στο άρθρο 10α, παράγραφος 5, της οδηγίας 2003/87, καθόσον καταλαμβάνει μόνον εκπομπές από εγκαταστάσεις που περιλήφθηκαν στο κοινοτικό σύστημα από το έτος 2008, κατά τρόπο που αποκλείει τις εκπομπές από δραστηριότητες οι οποίες περιλαμβάνονται στο κοινοτικό σύστημα από το έτος 2008 (στο τροποποιημένο παράρτημα Ι της οδηγίας 2003/87), όταν αυτές οι δραστηριότητες έλαβαν χώρα σε εγκαταστάσεις που περιλαμβάνονταν στο κοινοτικό σύστημα ήδη πριν από το έτος 2008;

9) Είναι άκυρη η απόφαση 2013/448 και αντιβαίνει στο άρθρο 10α, παράγραφος 5, της οδηγίας 2003/87, καθόσον καταλαμβάνει μόνον εκπομπές από εγκαταστάσεις που περιλήφθηκαν στο κοινοτικό σύστημα από το έτος 2013, κατά τρόπο που αποκλείει τις εκπομπές από δραστηριότητες που περιλαμβάνονται στο κοινοτικό σύστημα από το έτος 2013 (στο τροποποιημένο παράρτημα Ι της οδηγίας 2003/87), όταν αυτές οι δραστηριότητες έλαβαν χώρα σε εγκαταστάσεις που περιλαμβάνονταν στο κοινοτικό σύστημα ήδη πριν από το έτος 2013;»

Στην υπόθεση C-295/14

21 Ο Staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu (Υφυπουργός Υποδομών και Περιβάλλοντος) κατένειμε, με την προσωρινή απόφαση της 2ας Ιουλίου 2012, δωρεάν δικαιώματα σε διάφορες επιχειρήσεις για την περίοδο μεταξύ του έτους 2012 και του έτους 2020. Με την απόφαση της 29ης Οκτωβρίου 2013 τροποποίησε την εν λόγω απόφαση, εφαρμόζοντας τον διορθωτικό συντελεστή που προβλέπεται στο άρθρο 10α, παράγραφος 5, της οδηγίας 2003/87.

22 Κατά της τελευταίας αυτής αποφάσεως ασκήθηκε προσφυγή ακυρώσεως ενώπιον του Raad van State (Συμβούλιο Επικρατείας). Προς στήριξη της προσφυγής τους, οι προσφεύγουσες της κύριας δίκης στην υπόθεση C-295/14 υποστηρίζουν, μεταξύ άλλων, ότι η απόφαση 2013/448 είναι παράνομη, καθόσον καθορίζει τον διορθωτικό συντελεστή παραβλέποντας τις απαιτήσεις που απορρέουν από την οδηγία 2003/87. Επιπλέον, αμφισβητούν το κύρος του άρθρου 15, παράγραφος 3, της αποφάσεως 2011/278 που διευκρινίζει τους προβλεπόμενους στο άρθρο 10α, παράγραφος 5, της αυτής οδηγίας κανόνες που διέπουν τον καθορισμό του διορθωτικού συντελεστή.

23 Το Raad van State εκτιμά ότι ορισμένα επιχειρήματα που προβάλλουν οι προσφεύγουσες της κύριας δίκης στην υπόθεση C-295/14 προκειμένου να αμφισβητήσουν το κύρος των αποφάσεων 2013/448 και 2011/278 μπορεί να είναι βάσιμα. Εντούτοις, υπενθυμίζει ότι από την απόφαση TWD Textilwerke Deggendorf (C-188/92, EU:C:1994:90) προκύπτει ότι οι ιδιώτες δεν μπορούν να προβάλουν ενώπιον εθνικού δικαστηρίου την έλλειψη νομιμότητας αποφάσεως της Επιτροπής σε περίπτωση κατά την οποία θα είχαν, πέραν πάσης αμφιβολίας, τη δυνατότητα να ζητήσουν την ακύρωση της εν λόγω αποφάσεως ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Εν προκειμένω, δεν μπορεί να αποκλειστεί το ενδεχόμενο οι επίμαχες αποφάσεις να αφορούν ατομικώς τις εν λόγω προσφεύγουσες, καθόσον αυτές αποτελούν μέρος ενός στενού επιχειρηματικού κύκλου.

24 Επί της ουσίας, το Raad van State διερωτάται κατά πόσον η απόφαση 2013/448 αποτελεί μέτρο εφαρμογής, κατά την έννοια του άρθρου 10α, παράγραφος 1, της οδηγίας 2003/87, που θα έπρεπε να είχε ληφθεί σύμφωνα με την κανονιστική διαδικασία με έλεγχο στην οποία παραπέμπει το άρθρο 23, παράγραφος 3, της εν λόγω οδηγίας. Εντούτοις, το εν λόγω δικαστήριο εξηγεί ότι δεν αποκλείει τη δυνατότητα να συνιστά το άρθρο 15, παράγραφος 3, της αποφάσεως 2011/278, η οποία εκδόθηκε σύμφωνα με την εν λόγω διαδικασία, τη νομική βάση της αποφάσεως 2013/448.

25 Όσον αφορά την ερμηνεία του άρθρου 10α, παράγραφος 5, της οδηγίας 2003/87, το Raad van State κρίνει ότι δεν αποκλείεται η εν λόγω διάταξη να απαιτεί, κατά τον καθορισμό του διορθωτικού συντελεστή, να λαμβάνονται υπόψη οι εκπομπές που συνδέονται, αφενός, με την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από απαέρια και, αφετέρου, με τη θερμότητα που παράγεται από συμπαραγωγή ενέργειας. Ενδεχομένως, η διάταξη αυτή αντιβαίνει στο άρθρο 15, παράγραφος 3, της αποφάσεως 2011/278 και, κατά συνέπεια, στο άρθρο 4 της αποφάσεως 2013/448. Συγκεκριμένα, από το εν λόγω άρθρο 15, παράγραφος 3, προκύπτει ότι, κατά τον καθορισμό του διορθωτικού συντελεστή, λαμβάνονται υπόψη μόνον οι εκπομπές των εγκαταστάσεων που δεν παράγουν ηλεκτρική ενέργεια

26 Το Raad van State εκτιμά, εξάλλου, ότι ο καθορισμός της μέγιστης ποσότητας δικαιωμάτων που δύνανται να κατανεμηθούν δωρεάν ετησίως, από το έτος 2013 και εφεξής, μπορεί να αντιβαίνει στο άρθρο 10α, παράγραφος 5, πρώτο εδάφιο, στοιχείο β′, της οδηγίας 2003/87. Εντούτοις, το εν λόγω δικαστήριο αποφάσισε να μην υποβάλει σχετικό προδικαστικό ερώτημα. Συγκεκριμένα, εκτιμά ότι το Βασίλειο των Κάτω Χωρών διαβίβασε στην Επιτροπή όλα τα απαραίτητα για τον υπολογισμό της εν λόγω ποσότητας δεδομένα. Από την εν λόγω διάταξη, σε συνδυασμό με το άρθρο 9α, παράγραφος 2, της οδηγίας 2003/87, προκύπτει ότι αυτή αφορά τις εκπομπές που προέρχονται μόνον από τις εγκαταστάσεις που υπήχθησαν στο σύστημα εμπορίας δικαιωμάτων από το 2013. Αντιθέτως, οι προσφεύγουσες της κύριας δίκης θεωρούν ότι οι εκπομπές που παρήχθησαν στο πλαίσιο των εγκαταστάσεων που υπάγονταν ήδη, πριν την ημερομηνία αυτή, στο σύστημα εμπορίας δικαιωμάτων, είναι κρίσιμες για τον καθορισμό του μέγιστου αριθμού δικαιωμάτων που μπορούν να κατανεμηθούν δωρεάν.

27 Κατά το Raad van State, η απόφαση 2013/448 θα μπορούσε επίσης να είναι παράνομη λόγω του γεγονότος ότι η συλλογή των δεδομένων που διαβιβάστηκαν στην Επιτροπή κατ' εφαρμογή του άρθρου 9α, παράγραφος 2, δεύτερο εδάφιο, της οδηγίας 2003/87, σε συνδυασμό με το άρθρο 14, παράγραφος 1, της εν λόγω οδηγίας δεν ήταν σύμφωνη προς τον κανονισμό (ΕΕ) 601/2012 της Επιτροπής της 21ης Ιουνίου 2012 για την παρακολούθηση και την υποβολή εκθέσεων σχετικά με τις εκπομπές αερίων θερμοκηπίου κατ' εφαρμογή της οδηγίας 2003/87 (ΕΕ L 181, σ. 30).

28 Όσον αφορά το ζήτημα της επάρκειας της αιτιολογίας της αποφάσεως 2013/448, το Raad van State εκτιμά ότι, αφενός, η εν λόγω απόφαση δεν περιέχει όλα τα κρίσιμα για τον υπολογισμό του διορθωτικού συντελεστή στοιχεία και, αφετέρου, οι προσφεύγουσες της κύριας δίκης στην υπόθεση C-295/14 δεν ήταν σε θέση να λάβουν γνώση του συνόλου των κρίσιμων δεδομένων.

29 Υπό τις συνθήκες αυτές, το Raad van State αποφάσισε να αναστείλει την ενώπιόν του διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:

«1) Έχει το άρθρο 263, τέταρτο εδάφιο, ΣΛΕΕ την έννοια ότι οι φορείς εκμεταλλεύσεως εγκαταστάσεων στις οποίες από το 2013 και έπειτα έχουν εφαρμογή οι κανόνες περί εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπής οι οποίοι περιλαμβάνονται στην οδηγία 2003/87, εξαιρουμένων των φορέων εκμεταλλεύσεως εγκαταστάσεων κατά την έννοια του άρθρου 10α, παράγραφος 3, της εν λόγω οδηγίας και των νεοεισερχομένων, θα μπορούσαν πέραν πάσης αμφιβολίας να έχουν ασκήσει ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου προσφυγή ακυρώσεως της αποφάσεως 2013/448 κατά το μέρος που με αυτήν καθορίστηκε ο [διορθωτικός συντελεστής];

2) Είναι η απόφαση 2013/448, κατά το μέρος που με αυτήν καθορίστηκε ο [διορθωτικός συντελεστής], ανίσχυρη επειδή δεν εκδόθηκε σύμφωνα με την οριζόμενη στο άρθρο 10α, παράγραφος 1, της οδηγίας 2003/87 κανονιστική διαδικασία με έλεγχο;

3) Μήπως το άρθρο 15 της αποφάσεως 2011/278 παραβιάζει το άρθρο 10α, παράγραφος 5, της οδηγίας 2003/87 επειδή εμποδίζει να ληφθούν υπόψη οι εκπομπές παραγωγών ηλεκτρικού ρεύματος κατά τον καθορισμό του [διορθωτικού συντελεστή]; Σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως, ποιες είναι οι συνέπειες της παραβιάσεως αυτής για την απόφαση 2013/448;

4) Είναι η απόφαση 2013/448, κατά το μέρος που με αυτήν καθορίστηκε ο [διορθωτικός συντελεστής], ανίσχυρη επειδή στηρίζεται μεταξύ άλλων σε δεδομένα που γνωστοποιήθηκαν σε εκτέλεση του άρθρου 9α, παράγραφος 2, της οδηγίας 2003/87, χωρίς όμως να έχουν θεσπιστεί οι διατάξεις που αφορά η εν λόγω παράγραφος, οι οποίες θεσπίστηκαν βάσει του άρθρου 14, παράγραφος 1;

5) Αντιβαίνει η απόφαση 2013/448, κατά το μέρος που με αυτήν καθορίστηκε ο [διορθωτικός συντελεστής], ειδικά στο άρθρο 296 ΣΛΕΕ ή στο άρθρο 41 του Χάρτη επειδή αναφέρει μόνον εν μέρει τις καθοριστικές για τον υπολογισμό του διορθωτικού συντελεστή ποσότητες εκπομπών και δικαιωμάτων εκπομπής;

6) Αντιβαίνει η απόφαση 2013/448, κατά το μέρος που με αυτήν καθορίστηκε ο [διορθωτικός συντελεστής], ειδικά στο άρθρο 296 ΣΛΕΕ ή στο άρθρο 41 του Χάρτη επειδή ο διορθωτικός αυτός συντελεστής καθορίστηκε βάσει δεδομένων των οποίων δεν είχαν τη δυνατότητα να λάβουν γνώση οι φορείς εκμεταλλεύσεως των εγκαταστάσεων που εμπλέκονται στην εμπορία δικαιωμάτων εκπομπής;»

Στις υποθέσεις C-389/14 και C-391/14 έως C-393/14

30 Το Tribunale amministrativo regionale per il Lazio (διοικητικό δικαστήριο του Λατίου) έχει επιληφθεί πολλών προσφυγών που αφορούν, μεταξύ άλλων, το κύρος των αποφάσεων 29/2013, 10/2014 και 16/2014 της Comitato nazionale per la gestione della Direttiva 2003/87/CE e per il supporto nella gestione delle attività di progetto del Protocollo di Kyoto (εθνική επιτροπή για τη διαχείριση της οδηγίας 2003/87/ΕΚ και για την παροχή στηρίξεως στη διαχείριση των δραστηριοτήτων έργων του πρωτοκόλλου του Κιότο) που εκδόθηκαν κατ' εφαρμογή της αποφάσεως 2013/448.

31 Ενώπιον του εν λόγω δικαστηρίου υποστηρίζεται, κατ' ουσίαν, ότι οι εν λόγω αποφάσεις της Comitato nazionale per la gestione della Direttiva 2003/87/CE e per il supporto nella gestione delle attività di progetto del Protocollo di Kyoto είναι παράνομες, καθόσον εφαρμόζουν τον διορθωτικό συντελεστή που, αυτός καθεαυτόν, δεν είναι σύμφωνος προς το άρθρο 10α, παράγραφος 5, της εν λόγω οδηγίας.

32 Συναφώς, το Tribunale amministrativo regionale per il Lazio εκτιμά ότι η Επιτροπή, εκδίδοντας την απόφαση 2013/448, τροποποίησε ουσιώδη στοιχεία της οδηγίας 2003/87. Επισημαίνει ότι, σύμφωνα με το άρθρο 10α, παράγραφος 5, της εν λόγω οδηγίας, ο διορθωτικός συντελεστής πρέπει να καθορίζεται λαμβανομένων υπόψη των εκπομπών των εγκαταστάσεων οι οποίες δεν καλύπτονται από την παράγραφο 3 του εν λόγω άρθρου 10α. Από την αναφορά στην τελευταία αυτή διάταξη προκύπτει ότι η Επιτροπή, προκειμένου να καθορίσει τον εν λόγω συντελεστή, όφειλε να λάβει υπόψη τις εκπομπές που προκαλούνται από όλες τις δραστηριότητες που δεν μνημονεύονται σε αυτή. Σε αυτές εμπίπτουν οι εκπομπές που συνδέονται, αφενός, με την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από απαέρια και, αφετέρου, με τη θερμότητα που παράγεται από συμπαραγωγή ενέργειας. Η προσέγγιση της Επιτροπής δημιούργησε μια ασύμμετρη σχέση μεταξύ των εκπομπών για τις οποίες μπορεί να λάβει χώρα δωρεάν κατανομή δικαιωμάτων και των πράγματι κατανεμηθέντων δικαιωμάτων. Η ασυμμετρία αυτή είναι αντίθετη προς τους σκοπούς που επιδιώκει η οδηγία 2003/87, όπως αυτοί προκύπτουν, μεταξύ άλλων, από το άρθρο 10α της εν λόγω οδηγίας.

33 Επιπλέον, το Tribunale amministrativo regionale per il Lazio εκτιμά ότι η εφαρμογή του διορθωτικού συντελεστή είναι ικανή να θίξει τη δικαιολογημένη εμπιστοσύνη που τρέφουν οι φορείς εκμεταλλεύσεως σχετικά με τη δυνατότητά τους να διαθέτουν τελικώς τον αριθμό των δικαιωμάτων που κατανεμήθηκαν προσωρινώς, πριν την εφαρμογή του διορθωτικού συντελεστή.

34 Όσον αφορά την αιτιολογία της αποφάσεως 2013/448, το Tribunale amministrativo regionale per il Lazio την κρίνει ανεπαρκή. Ελλείψει πληροφοριών σχετικά με τα δεδομένα που συγκεκριμένα χρησιμοποίησε η Επιτροπή, η αιτιολογία της αποφάσεως δεν καθιστά κατανοητούς τους λόγους για τους οποίους είναι απαραίτητη η εφαρμογή τόσο υψηλού διορθωτικού συντελεστή, όπως αυτού που θεσπίστηκε με την απόφαση.

35 Εξάλλου, η εν λόγω απόφαση δεν λαμβάνει υπόψη τη μεταβολή που επήλθε στο τέλος της πρώτης περιόδου εμπορίας (2005 έως 2007) ως προς την ερμηνεία της έννοιας «εγκατάσταση καύσεως». Η Επιτροπή διευκρίνισε, βεβαίως, ότι οι εκπομπές που παράγονται από ορισμένες δραστηριότητες καύσεως που διεξάγονται σε εγκαταστάσεις που σε ορισμένα κράτη μέλη δεν εξομοιώνονται με «εγκαταστάσεις καύσεως» έπρεπε να θεωρούνται ως τέτοιου είδους εκπομπές και να συνυπολογίζονται από το έτος 2008 και εφεξής. Εντούτοις, το εν λόγω θεσμικό όργανο καθόρισε τον διορθωτικό συντελεστή σε συνάρτηση μόνον με τις εκπομπές που κατεγράφησαν στο ανεξάρτητο σύστημα καταγραφής συναλλαγών κατά τα έτη από το 2005 έως το 2007, στις οποίες δεν συγκαταλέγονταν οι εκπομπές των εν λόγω εγκαταστάσεων.

36 Κατά το Tribunale amministrativo regionale per il Lazio, η διεύρυνση του πεδίου εφαρμογής της οδηγίας 2003/87 κατά τη διάρκεια του έτους 2013 οδήγησε επίσης σε σφάλμα ικανό να θίξει το κύρος της αποφάσεως 2013/448. Συγκεκριμένα, τα δεδομένα που διαβίβασαν τα κράτη μέλη κατ' εφαρμογή του άρθρου 9α, παράγραφος 2, της εν λόγω οδηγίας και χρησιμοποίησε η Επιτροπή προκειμένου να καθορίσει το ποσό που αναφέρεται στο άρθρο 10α, παράγραφος 5, πρώτο εδάφιο, στοιχείο β', της

αυτής οδηγίας είναι ανομοιογενή μεταξύ τους. Ειδικότερα, το Βασίλειο των Κάτω Χωρών διαβίβασε στην Επιτροπή αποκλειστικώς τα δεδομένα που σχετίζονται με τις εκπομπές των εγκαταστάσεων οι οποίες υπήχθησαν για πρώτη φορά στην οδηγία 2003/87 από το έτος 2013. Πλέον των εν λόγω δεδομένων, το Βασίλειο του Βελγίου και η Γαλλική Δημοκρατία διαβίβασαν επίσης δεδομένα που αφορούν τις εκπομπές των εγκαταστάσεων που καλύπτονταν προηγουμένως από την οδηγία 2003/87, οι οποίες παράγονται από δραστηριότητες που συμπεριλήφθηκαν στο πεδίο εφαρμογής της εν λόγω οδηγίας από το έτος 2013. Εξάλλου, το Tribunale amministrativo regionale per il Lazio επισημαίνει ότι η απόφαση 2013/448 δεν εκδόθηκε σύμφωνα με την κανονιστική διαδικασία με έλεγχο που προβλέπεται στα άρθρα 10α, παράγραφος 1, και 23, παράγραφος 3, της οδηγίας 2003/87 και θα μπορούσε, για τον λόγο αυτό, να είναι ανίσχυρη.

37 Υπό τις συνθήκες αυτές, το Tribunale amministrativo regionale per il Lazio αποφάσισε να αναστείλει την ενώπιόν του διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:

«1) Είναι η απόφαση 2013/448 ανίσχυρη για τον λόγο ότι, κατά τον υπολογισμό των δικαιωμάτων που προορίζονται προς δωρεάν κατανομή, η Επιτροπή δεν έλαβε υπόψη το ποσοστό εκπομπών που συνδέονται με την καύση απαερίων —ή αερίων διεργασιών χαλυβουργίας— ούτε το ποσοστό εκπομπών που συνδέονται με την παραγόμενη από τη συμπαραγωγή θερμότητα, με αποτέλεσμα να παραβεί το άρθρο 290 ΣΛΕΕ και το άρθρο 10α, παράγραφοι 1, 4 και 5, της οδηγίας 2003/87, να υπερβεί τα όρια της εξουσιοδοτήσεως που της παρέχει η εν λόγω οδηγία και να ενεργήσει σε αντίθεση με τους σκοπούς της οδηγίας αυτής (προώθηση των ενεργειακώς αποδοτικότερων τεχνολογιών και διασφάλιση της οικονομικής αναπτύξεως και της απασχολήσεως);

2) Είναι η απόφαση 2013/448 ανίσχυρη, υπό το πρίσμα του άρθρου 6 ΣΕΕ, ως αντίθετη προς το άρθρο 1 του πρόσθετου πρωτοκόλλου της Ευρωπαϊκής Συμβάσεως για την Προάσπιση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών (ΕΣΔΑ)[, που υπεγράφη στη Ρώμη στις 4 Νοεμβρίου 1950,] και προς το άρθρο 17 ΕΣΔΑ, επειδή άνευ λόγου διέψευσε τη δικαιολογημένη εμπιστοσύνη των προσφευγουσών ως προς το ότι θα διατηρήσουν το αγαθό που συνίστατο στην προκαταρκτικώς κατανεμηθείσα σε αυτές ποσότητα δικαιωμάτων η οποία τους αναλογούσε βάσει των διατάξεων της οδηγίας, στερώντας από αυτές την οικονομική ωφέλεια που απορρέει από το εν λόγω αγαθό;

3) Είναι η απόφαση 2013/448, κατά το μέρος που καθορίζει τον διορθωτικό συντελεστή, ανίσχυρη ως αντίθετη προς το άρθρο 296, δεύτερο εδάφιο, ΣΛΕΕ και προς το άρθρο 41 του Χάρτη επειδή στερείται προσήκουσας αιτιολογίας;

4) Είναι η απόφαση 2013/448, κατά το μέρος που καθορίζει τον διορθωτικό συντελεστή, ανίσχυρη για τον λόγο ότι είναι αντίθετη προς το άρθρο 10α, παράγραφος 5, της οδηγίας 2003/87, παραβιάζει την κατοχυρωμένη από το άρθρο 5, παράγραφος 4, ΣΕΕ αρχή της αναλογικότητας και στηρίζεται σε μη ερευνηθέντα και πεπλανημένως αξιολογηθέντα στοιχεία, επειδή κατά τον υπολογισμό της μέγιστης ποσότητας των προοριζόμενων προς δωρεάν κατανομή δικαιωμάτων (δεδομένου που ασκεί επιρροή για τον καθορισμό του διορθωτικού συντελεστή) δεν ελήφθησαν υπόψη οι εκτεταμένες μεταβολές που επήλθαν ως προς την ερμηνεία της έννοιας “εγκατάσταση καύσεως” μεταξύ του πρώτου (2005 έως 2007) και του δευτέρου (2008 έως 2012) σταδίου εφαρμογής της οδηγίας 2003/87;

5) Είναι η απόφαση 2013/448, κατά το μέρος που καθορίζει τον διορθωτικό συντελεστή, ανίσχυρη λόγω παραβάσεως των άρθρων 10α, παράγραφος 5, και 9α, παράγραφος 2, της οδηγίας 2003/87, καθώς και λόγω μη ερευνήσεως και πεπλανημένης εκτιμήσεως των στοιχείων, λαμβανομένου υπόψη του γεγονότος ότι η μέγιστη ποσότητα των προοριζόμενων προς δωρεάν κατανομή δικαιωμάτων (δεδομένο που ασκεί επιρροή για τον καθορισμό του διορθωτικού συντελεστή) υπολογίστηκε βάσει παρασχεθέντων από τα κράτη μέλη δεδομένων τα οποία είναι ανομοιογενή μεταξύ τους επειδή στηρίζονται σε διαφορετική ερμηνεία του άρθρου 9α, παράγραφος 2, της οδηγίας 2003/87;

6) Είναι η απόφαση 2013/448, κατά το μέρος που καθορίζει τον διορθωτικό συντελεστή, ανίσχυρη λόγω παραβάσεως των κατά τα άρθρα 10α, παράγραφος 1, και 23, παράγραφος 3, της οδηγίας 2003/87 διαδικαστικών κανόνων;»

Συνεκδίκαση προς έκδοση κοινής αποφάσεως

38 Λαμβανομένης υπόψη της πολυπλοκότητας του συνόλου των ερωτημάτων, που επιβεβαιώθηκε κατά την προφορική διαδικασία, επιβάλλεται η συνεκδίκαση, κατά το άρθρο 54 του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου, των παρουσών υποθέσεων προς έκδοση κοινής αποφάσεως.

Επί του αιτήματος επαναλήψεως της προφορικής διαδικασίας

39 Μετά την ανάπτυξη των προτάσεων της γενικής εισαγγελέα στις 12 Νοεμβρίου 2015, οι BP Raffinaderij Rotterdam BV κ.λπ. ζήτησαν, με δικόγραφο που κατέθεσαν στη Γραμματεία του Δικαστηρίου στις 7 Μαρτίου 2016, να διαταχθεί η επανάληψη της προφορικής διαδικασίας. Προς στήριξη του εν λόγω αιτήματος, οι επιχειρήσεις αυτές υποστηρίζουν, κατ' ουσίαν, ότι η ερμηνεία του άρθρου 10α, παράγραφος 5, στοιχείο β', της οδηγίας 2003/87 που ακολουθείται στις εν λόγω προτάσεις είναι εσφαλμένη.

40 Υπενθυμίζεται ότι το Δικαστήριο μπορεί ανά πάσα στιγμή, αφού ακούσει τον γενικό εισαγγελέα, να διατάξει την επανάληψη της προφορικής διαδικασίας σύμφωνα με το άρθρο 83 του Κανονισμού Διαδικασίας του, ιδίως αν κρίνει ότι δεν έχει διαφωτιστεί επαρκώς ή, ακόμη, αν η διαφορά πρέπει να επιλυθεί βάσει επιχειρήματος που δεν έχει συζητηθεί μεταξύ των διαδίκων ή των ενδιαφερομένων στους οποίους αναφέρεται το άρθρο 23 του Οργανισμού του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης (απόφαση Nordzucker, C-148/14, EU:C:2015:287, σκέψη 24).

41 Εν προκειμένω, αυτό δεν συμβαίνει. Συγκεκριμένα, όπως και οι λοιποί μετέχοντες στη διαδικασία, οι BP Raffinaderij Rotterdam BV κ.λπ. εξέθεσαν, κατά τη διάρκεια τόσο της γραπτής όσο και της προφορικής διαδικασίας, τα επιχειρήματά τους σχετικά με την ερμηνεία του άρθρου 10α, παράγραφος 5, στοιχείο β', της οδηγίας 2003/87. Κατά συνέπεια το Δικαστήριο, αφού άκουσε τη γενική εισαγγελέα, κρίνει ότι έχει διαφωτιστεί επαρκώς προκειμένου να αποφανθεί και ότι η υπό κρίση διαφορά δεν απαιτείται να επιλυθεί βάσει επιχειρημάτων που δεν έχουν συζητηθεί.

42 Λαμβανομένων υπόψη όσων προαναφέρθηκαν, το Δικαστήριο κρίνει ότι δεν συντρέχει λόγος να διαταχθεί η επανάληψη της προφορικής διαδικασίας.

Επί των προδικαστικών ερωτημάτων

Επί του παραδεκτού

43 Με το πρώτο ερώτημά του, το Raad van State εκφράζει αμφιβολίες ως προς το παραδεκτό των αιτήσεων προδικαστικής αποφάσεως σχετικά με το κύρος της αποφάσεως 2013/448, υπό το πρίσμα της νομολογίας του Δικαστηρίου που διαμορφώθηκε με την απόφαση TWD Textilwerke Deggendorf (C-188/92, EU:C:1994:90).

44 Πέραν αυτού, η Ολλανδική Κυβέρνηση εκτιμά ότι το άρθρο 4 της αποφάσεως 2013/448 περί καθορισμού του διορθωτικού συντελεστή αφορά άμεσα τις επιχειρήσεις που εκπέμπουν αέρια θερμοκηπίου. Ο εν λόγω συντελεστής επιφέρει περιορισμό των προοριζομένων προς δωρεάν κατανομή δικαιωμάτων και, κατά την εφαρμογή του, τα κράτη μέλη δεν διαθέτουν καμία εξουσία εκτιμήσεως. Εξάλλου, η εν λόγω απόφαση αφορά, επίσης, τις εν λόγω επιχειρήσεις ατομικώς, κατά την έννοια της αποφάσεως Stichting Woonpunt κ.λπ. κατά Επιτροπής (C-132/12 P, EU:C:2014:100).

Ως κάτοχοι αδειών εκπομπής, οι εν λόγω επιχειρήσεις ανήκουν σε ένα στενό επιχειρηματικό κύκλο. Υπό την ιδιότητά τους αυτή, τους είχαν κατανεμηθεί, προσωρινώς, από τις εθνικές αρχές δωρεάν δικαιώματα. Εφόσον η εφαρμογή του διορθωτικού συντελεστή επιφέρει περιορισμό των εν λόγω δικαιωμάτων, η απόφαση 2013/448 μεταβάλλει τα δικαιώματα που είχαν αποκτηθεί προηγουμένως από τις εν λόγω επιχειρήσεις.

45 Κατά συνέπεια, η Ολλανδική Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι οι προσφεύγουσες των κυρίων δικών, εφόσον δεν προσέβαλαν την απόφαση 2013/448 ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου, σύμφωνα με το άρθρο 263 ΣΛΕΕ, δεν μπορούν να αμφισβητήσουν εμμέσως το κύρος της εν λόγω αποφάσεως μέσω αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως.

46 Επιβάλλεται, συναφώς, να επισημανθεί ότι η δυνατότητα του πολίτη να προβάλει, ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου στο οποίο υπέβαλε προς κρίση την υπόθεση, την ακυρότητα διατάξεων που περιέχονται σε πράξη της Ένωσης προϋποθέτει ότι ο διάδικος αυτός δεν νομιμοποιούνταν να ασκήσει, βάσει του άρθρου 263 ΣΛΕΕ, ευθεία προσφυγή κατά των διατάξεων αυτών (βλ. αποφάσεις TWD Textilwerke Deggendorf, C-188/92, EU:C:1994:90, σκέψη 23, και Valimar, C-374/12, EU:C:2014:2231,σκέψη 28).

47 Εντούτοις, από την ίδια νομολογία προκύπτει ότι για να μπορεί να προβληθεί το ως άνω απαράδεκτο, δεν πρέπει να υφίσταται καμία αμφιβολία ότι ο εν λόγω διάδικος νομιμοποιείτο να ασκήσει παραδεκτώς τέτοια προσφυγή ακυρώσεως.

48 Στο πλαίσιο αυτό, πρέπει να υπομνησθεί ότι το άρθρο 263, τέταρτο εδάφιο, ΣΛΕΕ ορίζει ότι «[κ]άθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο μπορεί, υπό τις προϋποθέσεις του πρώτου και του δευτέρου εδαφίου, να ασκεί προσφυγή κατά των πράξεων των οποίων είναι αποδέκτης ή που το αφορούν άμεσα και ατομικά, καθώς και κατά των κανονιστικών πράξεων που το αφορούν άμεσα χωρίς να περιλαμβάνουν εκτελεστικά μέτρα».

49 Η δυνατότητα εφαρμογής της πρώτης και τρίτης περιπτώσεως που προβλέπει η εν λόγω διάταξη πρέπει να αποκλειστεί εξαρχής. Συγκεκριμένα, πρέπει να επισημανθεί, αφενός, ότι η απόφαση 2013/448 είναι πράξη γενικής ισχύος με αποδέκτες τα κράτη μέλη και, αφετέρου, ότι εναπόκειται στα κράτη μέλη, σύμφωνα με τα άρθρα 15, παράγραφος 4, και 10, παράγραφος 9, της αποφάσεως 2011/278, να θεσπίσουν εκτελεστικά μέτρα κατά την έννοια του άρθρου 263, τέταρτο εδάφιο, ΣΛΕΕ, προκειμένου να θέσουν σε εφαρμογή τον διορθωτικό συντελεστή που ορίζεται στο άρθρο 4 της αποφάσεως 2013/448, σε συνδυασμό με το παράρτημα ΙΙ της εν λόγω αποφάσεως

50 Κατά συνέπεια, οι προσφεύγουσες των κυρίων δικών θα νομιμοποιούνταν να ασκήσουν παραδεκτώς προσφυγή ακυρώσεως κατά της αποφάσεως 2013/448 μόνον εφόσον η απόφαση αυτή τις αφορούσε άμεσα και ατομικά.

51 Όσον αφορά τη δεύτερη από τις εν λόγω προϋποθέσεις που προβλέπει το άρθρο 263, τέταρτο εδάφιο, ΣΛΕΕ, ήτοι την προϋπόθεση ότι η πράξη πρέπει να αφορά τον προσφεύγοντα ατομικά, από πάγια νομολογία προκύπτει ότι πρόσωπα που δεν είναι αποδέκτες μιας αποφάσεως δεν μπορούν να ισχυριστούν ότι η απόφαση τα αφορά ατομικά, παρά μόνον αν τα θίγει λόγω συγκεκριμένων ιδιοτήτων οι οποίες τα χαρακτηρίζουν ή λόγω μιας ιδιαίτερης πραγματικής καταστάσεως η οποία τα διακρίνει έναντι κάθε άλλου προσώπου και, ως εκ τούτου, τα εξατομικεύει κατά τρόπον ανάλογο προς αυτόν του αποδέκτη (αποφάσεις Plaumann κατά Επιτροπής, 25/62, EU:C:1963:17, καθώς και T & L Sugars και Sidul Açúcares κατά Επιτροπής, C-456/13 P, EU:C:2015:284, σκέψη 63).

52 Η δυνατότητα και μόνο να προσδιοριστεί, με μεγαλύτερη ή μικρότερη ακρίβεια, ο αριθμός ή ακόμη και η ταυτότητα των υποκειμένων δικαίου επί των οποίων εφαρμόζεται ένα μέτρο ουδόλως συνεπάγεται ότι το μέτρο αυτό πρέπει να θεωρηθεί ότι αφορά ατομικά τα ως άνω υποκείμενα, εφόσον η εφαρμογή αυτή γίνεται βάσει μιας αντικειμενικής καταστάσεως, νομικής ή πραγματικής, την οποία προσδιορίζει η επίμαχη πράξη (απόφαση Stichting Woonpunt κ.λπ. κατά Επιτροπής, C-132/12 P, EU:C:2014:100, σκέψη 58).

53 Εντούτοις, από πάγια νομολογία προκύπτει, αφενός, ότι όταν η απόφαση επηρεάζει μια ομάδα προσώπων που ήταν προσδιορισμένα ή που μπορούσαν να προσδιοριστούν κατά τον χρόνο εκδόσεως της αποφάσεως αυτής και βάσει κριτηρίων συνδεόμενων ειδικά με τα μέλη της εν λόγω ομάδας, η απόφαση αυτή μπορεί να αφορά ατομικά τα εν λόγω πρόσωπα καθόσον αυτά αποτελούν τμήμα ενός περιορισμένου κύκλου επιχειρηματιών και, αφετέρου, ότι τα ανωτέρω ισχύουν, μεταξύ άλλων, όταν η απόφαση τροποποιεί δικαιώματα του ιδιώτη που κτήθηκαν προ της εκδόσεώς της (απόφαση Stichting Woonpunt κ.λπ. κατά Επιτροπής, C-132/12 P, EU:C:2014:100, σκέψη 59).

54 Εν προκειμένω, η απόφαση 2013/448, στο μέτρο που καθορίζει τον διορθωτικό συντελεστή, θίγει τις προσφεύγουσες των κυρίων δικών υπό την αντικειμενική ιδιότητά τους ως φορέων εκμεταλλεύσεως εγκαταστάσεων που εκπέμπουν αέρια θερμοκηπίου, χωρίς να λαμβάνεται υπόψη η ατομική τους κατάσταση.

55 Εξάλλου, αυτός καθεαυτόν ο καθορισμός του διορθωτικού συντελεστή με την απόφαση 2013/448 δεν έχει ως αποτέλεσμα τη μεταβολή των δικαιωμάτων που είχαν αποκτήσει οι εν λόγω προσφεύγουσες πριν την έκδοση αυτής της αποφάσεως, καθόσον η οριστική δωρεάν κατανομή δικαιωμάτων προϋποθέτει τον προηγούμενο καθορισμό του διορθωτικού συντελεστή. Συγκεκριμένα, δυνάμει των συνδυασμένων διατάξεων των άρθρων 10α, παράγραφος 5, και 11, παράγραφος 2, της οδηγίας 2003/87, αφενός, και του άρθρου 10, παράγραφος 9, πρώτο εδάφιο, της αποφάσεως 2011/278, αφετέρου, τα κράτη μέλη καθορίζουν την τελική συνολική ποσότητα δικαιωμάτων που θα κατανεμηθούν δωρεάν εφαρμόζοντας τον εν λόγω διορθωτικό συντελεστή.

56 Οι ανωτέρω εκτιμήσεις που αφορούν την απόφαση 2013/448 ισχύουν mutatis mutandis και για το άρθρο 15, παράγραφος 3, της αποφάσεως 2011/278, το κύρος του οποίου επίσης αμφισβητείται. Συγκεκριμένα, η διάταξη αυτή, η οποία απευθύνεται, ταυτοχρόνως, στα κράτη μέλη και στην Επιτροπή, επαναλαμβάνει, κατ' ουσίαν, τις λεπτομέρειες του καθορισμού του διορθωτικού συντελεστή που προβλέπονται στο άρθρο 10α, παράγραφος 5, της οδηγίας 2003/87.

57 Υπό το πρίσμα όσων προαναφέρθηκαν, δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι ευθεία προσφυγή, κατά την έννοια του άρθρου 263 ΣΛΕΕ, των προσφευγουσών των κυρίων δικών κατά των αποφάσεων 2011/278 και 2013/448 θα ήταν, πέραν πάσης αμφιβολίας, παραδεκτή.

58 Υπό τις συνθήκες αυτές, οι αιτήσεις προδικαστικής αποφάσεως πρέπει να κριθούν παραδεκτές, καθόσον αφορούν τόσο την εξέταση του κύρους της αποφάσεως 2013/448 όσο και αυτή του κύρους της αποφάσεως 2011/278.

Επί του κύρους της αποφάσεως 2011/278

59 Με το πρώτο έως το τέταρτο ερώτημα στις υποθέσεις C-191/14 και C-192/14, με το τρίτο ερώτημα στην υπόθεση C-295/14 και με το πρώτο ερώτημα στις υποθέσεις C-389/14 και C-391/14 έως C-393/14, τα αιτούντα δικαστήρια ζητούν, κατ' ουσίαν, από το Δικαστήριο να αποφανθεί σχετικά με το κύρος του άρθρου 15, παράγραφος 3, της αποφάσεως 2011/278, στο μέτρο που η εν λόγω διάταξη αποκλείει τον συνυπολογισμό των εκπομπών των παραγωγών ηλεκτρικής ενέργειας κατά τον καθορισμό της μέγιστης ετήσιας ποσότητας δικαιωμάτων κατά την έννοια του άρθρου 10α, παράγραφος 5, της οδηγίας 2003/87 (στο εξής: μέγιστη ετήσια ποσότητα δικαιωμάτων).

60 Στο μέτρο που η εν λόγω ποσότητα είναι καθοριστική για τον διορθωτικό συντελεστή, το ανίσχυρο της εν λόγω διατάξεως θα επηρέαζε, ως εκ τούτου, το κύρος του άρθρου 4 της αποφάσεως 2013/448 και του παραρτήματος ΙΙ αυτής, με τα οποία η Επιτροπή όρισε τον εν λόγω συντελεστή.

61 Κατά την άποψη των προσφευγουσών των κυρίων δικών, από το άρθρο 10α, παράγραφος 5, της οδηγίας 2003/87 προκύπτει ότι η Επιτροπή, κατά τον καθορισμό του διορθωτικού συντελεστή, όφειλε να συμπεριλάβει τις εκπομπές ορισμένων παραγωγών ηλεκτρικής ενέργειας στη μέγιστη ετήσια

ποσότητα δικαιωμάτων. Οι προσφεύγουσες υποστηρίζουν, ειδικότερα, ότι ο αποκλεισμός των εκπομπών που συνδέονται με την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από απαέρια και από θερμότητα που παράγεται από συμπαραγωγή ενέργειας αντιβαίνει στην εν λόγω διάταξη.

62 Συναφώς, πρέπει να επισημανθεί ότι ο διορθωτικός συντελεστής καθορίζεται όταν αυτό απαιτείται λόγω του αποτελέσματος των αριθμητικών πράξεων που προβλέπονται στο άρθρο 10α, παράγραφος 5, της οδηγίας 2003/87. Από τη διάταξη αυτή, σε συνδυασμό με το άρθρο 15, παράγραφος 3, της αποφάσεως 2011/278 προκύπτει ότι η Επιτροπή υποχρεούται να συγκρίνει, αφενός, την προκαταρκτική ποσότητα των δικαιωμάτων που κατανέμονται δωρεάν στις εγκαταστάσεις που δεν καλύπτονται από το άρθρο 10α, παράγραφος 3, της εν λόγω οδηγίας και, αφετέρου, τη μέγιστη ετήσια ποσότητα δικαιωμάτων. Το ύψος της τελευταίας αυτής ποσότητας αντιστοιχεί στο άθροισμα των ποσοτήτων εκπομπών που αναφέρονται στο άρθρο 10α, παράγραφος 5, πρώτο εδάφιο, στοιχεία α′και β′, της αυτής οδηγίας.

63 Μόνον όταν η προκαταρκτική ποσότητα δικαιωμάτων που κατανέμονται δωρεάν στις εγκαταστάσεις που δεν καλύπτονται από το άρθρο 10α, παράγραφος 3, της οδηγίας 2003/87 υπερβαίνει τη μέγιστη ετήσια ποσότητα δικαιωμάτων, η Επιτροπή καθορίζει τον διορθωτικό συντελεστή σε συνάρτηση με το αποτέλεσμα της εν λόγω συγκρίσεως.

64 Όσον αφορά τον αποκλεισμό των εκπομπών των παραγωγών ηλεκτρικής ενέργειας από τη μέγιστη ετήσια ποσότητα δικαιωμάτων, αυτός είναι απόρροια του πεδίου εφαρμογής του άρθρου 10α, παράγραφος 5, της οδηγίας 2003/87, το οποίο περιορίζεται στις «εγκαταστάσεις που δεν καλύπτονται από την παράγραφο 3 [του εν λόγω άρθρου]». Συγκεκριμένα, η εν λόγω παράγραφος 3 αναφέρεται σε παραγωγούς ηλεκτρικού ρεύματος, σε εγκαταστάσεις δεσμεύσεως, σε αγωγούς μεταφοράς και σε εγκαταστάσεις αποθηκεύσεως CO_2 και ορίζει ότι αυτοί αποκλείονται, κατ' αρχήν, από κάθε δωρεάν κατανομή δικαιωμάτων.

65 Εντεύθεν συνάγεται ότι η αναφορά του άρθρου 10α, παράγραφος 5, της οδηγίας 2003/87 στις «εγκαταστάσεις που δεν καλύπτονται από την παράγραφο 3» πρέπει να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι αφορά τις εγκαταστάσεις που δεν είναι ούτε παραγωγοί ηλεκτρικού ρεύματος, ούτε εγκαταστάσεις δεσμεύσεως CO_2, ούτε αγωγοί μεταφοράς CO_2, ούτε εγκαταστάσεις αποθηκεύσεως CO_2.

66 Η διαπίστωση αυτή δεν μπορεί να κλονιστεί από το γεγονός ότι η προβλεπόμενη στο άρθρο 10α, παράγραφος 3, της οδηγίας 2003/87 απαγόρευση εφαρμόζεται με την επιφύλαξη των κανόνων που προβλέπουν άλλες διατάξεις. Όπως επισήμανε η γενική εισαγγελέας στο σημείο 73 των προτάσεών της, ο αποκλεισμός των εγκαταστάσεων που προβλέπονται στην εν λόγω διάταξη από τη δωρεάν κατανομή δικαιωμάτων συνιστά άμεση συνέπεια του εν λόγω βασικού κανόνα, από τον οποίο χωρεί εξαίρεση δυνάμει άλλων διατάξεων που επιτρέπουν σχετικές παρεκκλίσεις.

67 Εξάλλου, οι τιμές που αναφέρονται στο άρθρο 10α, παράγραφος 5, της οδηγίας 2003/87 στηρίζονται σε ιστορικά δεδομένα. Κατά τη διάρκεια των περιόδων αναφοράς, σε αντίθεση με τους παραγωγούς ηλεκτρικού ρεύματος, δεν υπήρχαν οι εγκαταστάσεις δεσμεύσεως CO_2, οι αγωγοί μεταφοράς CO_2 και οι εγκαταστάσεις αποθηκεύσεως που αναφέρονται στο άρθρο 10α, παράγραφος 3, της εν λόγω οδηγίας, όπως επισήμανε η Επιτροπή κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση. Κατά συνέπεια, η Επιτροπή, προκειμένου να υιοθετήσει μέτρα εφαρμογής κατά την έννοια του άρθρου 10α, παράγραφος 1, της εν λόγω οδηγίας για να θέσει σε εφαρμογή το άρθρο 10α, παράγραφος 5, αυτής, είχε τη δυνατότητα να ερμηνεύσει την αναφορά της τελευταίας αυτής διατάξεως στις «εγκαταστάσεις που δεν καλύπτονται από την παράγραφο 3» ως αφορώσα μόνον τις εγκαταστάσεις που δεν είναι παραγωγοί ηλεκτρικού ρεύματος.

68 Κατά συνέπεια, το άρθρο 15, παράγραφος 3, της αποφάσεως 2011/278, μη επιτρέποντας τον συνυπολογισμό των εκπομπών των παραγωγών ηλεκτρικού ρεύματος κατά τον καθορισμό της μέγιστης ετήσιας ποσότητας δικαιωμάτων, είναι σύμφωνο προς το γράμμα του άρθρου 10α, παράγραφος 5, της οδηγίας 2003/87, σε συνδυασμό με την παράγραφο 3 του εν λόγω άρθρου.

69 Η ως άνω ερμηνεία είναι επίσης σύμφωνη προς την οικονομία της οδηγίας 2003/87 και τους σκοπούς που αυτή επιδιώκει.

70 Συγκεκριμένα, το άρθρο 15, παράγραφος 3, της αποφάσεως 2011/278 αποτελεί έκφραση της διχοτομίας που καθιερώνεται, ιδίως, με το άρθρο 10α, παράγραφοι 1, τρίτο εδάφιο, και 3 έως 5, της οδηγίας 2003/87. Βάσει των διατάξεων αυτών, πρέπει να διακρίνονται οι εγκαταστάσεις που εμπίπτουν στο άρθρο 10α, παράγραφος 3, της εν λόγω οδηγίας από τις άλλες εγκαταστάσεις που εκπέμπουν αέρια θερμοκηπίου (στο εξής: βιομηχανικές εγκαταστάσεις). Στις πρώτες συγκαταλέγονται, μεταξύ άλλων, οι παραγωγοί ηλεκτρικού ρεύματος κατά την έννοια του άρθρου 3, στοιχείο κα', της εν λόγω οδηγίας.

71 Σύμφωνα με τη διάκριση αυτή, δυνάμει του άρθρου 10, παράγραφος 9, πρώτο εδάφιο, της αποφάσεως 2011/278, ο διορθωτικός συντελεστής εφαρμόζεται μόνον στην προκαταρκτική ποσότητα των δικαιωμάτων που κατανέμονται δωρεάν στις βιομηχανικές εγκαταστάσεις. Όσον αφορά τις εγκαταστάσεις που καλύπτονται από το άρθρο 10α, παράγραφος 3, της οδηγίας 2003/87 οι οποίες, εντούτοις, είναι επιλέξιμες για δωρεάν κατανομή δικαιωμάτων, το άρθρο 10, παράγραφος 9, δεύτερο εδάφιο, της αποφάσεως 2011/278 προβλέπει ότι η τελική ποσότητα δικαιωμάτων τα οποία κατανέμονται δωρεάν προκύπτει από την προσαρμογή της προκαταρκτικής συνολικής ετήσιας ποσότητας βάσει μόνον του γραμμικού συντελεστή που προβλέπεται στο άρθρο 9 της οδηγίας 2003/87.

72 Παρά τη σαφή διάκριση μεταξύ των παραγωγών ηλεκτρικού ρεύματος και των βιομηχανικών εγκαταστάσεων, οι τελευταίες μπορούν να λάβουν δωρεάν δικαιώματα για ορισμένες εκπομπές που συνδέονται με την παραγωγή ηλεκτρικού ρεύματος. Εντούτοις, οι εν λόγω εκπομπές δεν συνυπολογίζονται στη μέγιστη ετήσια ποσότητα δικαιωμάτων.

73 Συγκεκριμένα, όσον αφορά την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από απαέρια, από την αιτιολογική σκέψη 32 της αποφάσεως 2011/278 προκύπτει ότι η Επιτροπή έλαβε υπόψη, κατ' εφαρμογή του άρθρου 10α, παράγραφος 1, τρίτο εδάφιο, της οδηγίας 2003/87, τις εκπομπές που συνδέονται με την αποδοτική ανάκτηση ενέργειας από απαέρια. Όπως επισήμανε η γενική εισαγγελέας στο σημείο 68 των προτάσεών της, η Επιτροπή προσάρμοσε, προς τον σκοπό αυτό, ορισμένους δείκτες αναφοράς προϊόντος, όπως, μεταξύ άλλων, τους δείκτες αναφοράς του οπτάνθρακα, του χυτοσίδηρου και του πυροσυσσωματωμένου μεταλλεύματος. Στοχεύει, με τον τρόπο αυτό, να ενθαρρύνει τις επιχειρήσεις να επαναχρησιμοποιούν ή να πωλούν τα απαέρια που δημιουργούνται κατά την παραγωγή των εν λόγω προϊόντων. Συγκεκριμένα, από την ίδια αιτιολογική σκέψη 32 προκύπτει ότι η εκ νέου αξιοποίησή τους από βιομηχανική εγκατάσταση στο πλαίσιο άλλης διεργασίας παρέχει, κατ' αρχήν, δικαίωμα για κατανομή πρόσθετων δωρεάν δικαιωμάτων. Μολονότι η καύση των εν λόγω αερίων από παραγωγό ηλεκτρικού ρεύματος δεν παρέχει δικαίωμα τέτοιας κατανομής, η πώλησή τους σε τέτοιο παραγωγό επιτρέπει στον παραγωγό απαερίων να εξοικονομεί δικαιώματα.

74 Δεδομένου ότι η προκαταρκτική ετήσια ποσότητα των δικαιωμάτων που κατανέμονται δωρεάν στις βιομηχανικές εγκαταστάσεις προκύπτει, σύμφωνα με το άρθρο 10, παράγραφος 2, της αποφάσεως 2011/278, ιδίως, από τον πολλαπλασιασμό του ιστορικού τους επιπέδου δραστηριότητας με τους δείκτες αναφοράς που περιέχονται στο παράρτημα Ι της εν λόγω αποφάσεως, στους οποίους συγκαταλέγονται οι δείκτες αναφοράς του οπτάνθρακα, του χυτοσίδηρου και του πυροσυσσωματωμένου μεταλλεύματος, η ποσότητα αυτή αυξήθηκε λόγω των προσαρμογών στις οποίες προέβη η Επιτροπή. Εντούτοις, στο μέτρο που η καύση των απαερίων έγινε από παραγωγούς ηλεκτρικού ρεύματος, οι αντίστοιχες εκπομπές δεν συνυπολογίστηκαν για τον καθορισμό της μέγιστης ετήσιας ποσότητας δικαιωμάτων.

75 Όσον αφορά την παραγωγή θερμότητας από συμπαραγωγή ενέργειας, από το άρθρο 10α, παράγραφοι 3 και 5, της οδηγίας 2003/87 προκύπτει ότι οι εκπομπές των παραγωγών ηλεκτρικού ρεύματος, συμπεριλαμβανομένων των εκπομπών των εγκαταστάσεων συμπαραγωγής ενέργειας που παράγουν ηλεκτρικό ρεύμα, δεν συνυπολογίζονται για τον καθορισμό της μέγιστης ετήσιας

ποσότητας των δικαιωμάτων. Αντιθέτως, το άρθρο 10α, παράγραφος 1, τρίτο εδάφιο, της οδηγίας 2003/87 προβλέπει ότι η κατανομή των δικαιωμάτων πραγματοποιείται κατά τρόπο που παρέχει κίνητρα για τη χρήση αποδοτικών τεχνικών για τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου και τη βελτίωση της ενεργειακής αποδόσεως, με προσφυγή, μεταξύ άλλων, στην υψηλής αποδόσεως συμπαραγωγή ενεργείας. Στο πλαίσιο αυτό, η αιτιολογική σκέψη 21 της αποφάσεως 2011/278 αναφέρει ότι, προκειμένου να διασφαλίζεται ότι ο αριθμός των δικαιωμάτων που πρόκειται να κατανεμηθούν δωρεάν είναι ανεξάρτητος από τη δομή παροχής θερμότητας, τα δικαιώματα πρέπει να κατανέμονται στον καταναλωτή θερμότητας.

76 Όπως επισήμανε η γενική εισαγγελέας στο σημείο 87 των προτάσεών της, το γεγονός ότι οι εγκαταστάσεις που παράγουν θερμότητα και εκείνες που προμηθεύονται τη θερμότητα από εγκαταστάσεις συμπαραγωγής ενέργειας τυγχάνουν της ίδιας μεταχειρίσεως διευκολύνει την πρακτική διαχείριση της εκμεταλλεύσεως της θερμότητας στο πλαίσιο της δωρεάν διανομής δικαιωμάτων. Κατ' αρχήν, όσον αφορά τη διανομή δικαιωμάτων στις εγκαταστάσεις αυτές, δεν απαιτείται να εξετασθεί εξατομικευμένα η προέλευση της θερμότητας και η ποσότητα θερμότητας που προέρχεται από κάθε πηγή. Ο μηχανισμός αυτός συμβάλλει, εξάλλου, στην επίτευξη του σκοπού της προαγωγής της προσφυγής σε τεχνικές όπως είναι η συμπαραγωγή ενέργειας, καθόσον οι βιομηχανικές εγκαταστάσεις, χρησιμοποιώντας θερμότητα που προέρχεται από εγκαταστάσεις συμπαραγωγής ενέργειας, εξοικονομούν δικαιώματα τα οποία μπορούν να πωλήσουν.

77 Αυτός ο ασύμμετρος συνυπολογισμός των εκπομπών που συνδέονται με την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από απαέρια και από θερμότητα παραγόμενη από συμπαραγωγή ενέργειας συνεπάγεται αύξηση του διορθωτικού συντελεστή που, όπως διαπιστώθηκε με τις σκέψεις 62 και 63 της παρούσας αποφάσεως, προκύπτει από σύγκριση μεταξύ, αφενός, του αθροίσματος των προκαταρκτικών συνολικών ετήσιων ποσοτήτων των δικαιωμάτων που κατανέμονται δωρεάν στις βιομηχανικές εγκαταστάσεις και, αφετέρου, της μέγιστης ετήσιας ποσότητας δικαιωμάτων.

78 Αληθεύει ότι, λόγω αυτής της ασυμμετρίας, ο διορθωτικός συντελεστής μπορεί να περιορίσει τα αποτελέσματα των ληφθέντων από την Επιτροπή, κατ' εφαρμογή του άρθρου 10α, παράγραφος 1, τρίτο εδάφιο, της οδηγίας 2003/87, μέτρων. Εντούτοις, αντίθετα προς ό,τι υποστηρίζουν ορισμένες από τις προσφεύγουσες των κύριων δικών, η Επιτροπή δεν ήταν υποχρεωμένη, κατά τον καθορισμό της μέγιστης ετήσιας ποσότητας δικαιωμάτων, να μεταχειριστεί κατά τρόπο συμμετρικό τις εν λόγω εκπομπές. Αντιθέτως, από τις σκέψεις 62 έως 68 της παρούσας αποφάσεως προκύπτει ότι ο αποκλεισμός, για τον καθορισμό της εν λόγω ποσότητας, των εκπομπών των παραγωγών ηλεκτρικού ρεύματος προκύπτει από το άρθρο 10α, παράγραφος 5, της εν λόγω οδηγίας, που δεν παρέχει στην Επιτροπή καμία διακριτική ευχέρεια στο ζήτημα αυτό.

79 Εξάλλου, μια τέτοια ασύμμετρη μεταχείριση των εκπομπών είναι σύμφωνη προς τον κύριο σκοπό προστασίας του περιβάλλοντος με τη μείωση των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου που επιδιώκεται με την οδηγία 2003/87 (βλ., συναφώς, απόφαση Arcelor Atlantique et Lorraine κ.λπ., C-127/07, EU:C:2008:728, σκέψη 31).

80 Συναφώς, από το άρθρο 1, δεύτερο εδάφιο, της αυτής οδηγίας προκύπτει ότι αυτή προβλέπει την κλιμάκωση των μειώσεων των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου ώστε να επιτύχει τα επίπεδα μειώσεων που θεωρούνται επιστημονικώς απαραίτητα για να συμβάλει στον περιορισμό της κλιματικής αλλαγής.

81 Προς τον σκοπό αυτό, όπως προκύπτει ιδίως από τις αιτιολογικές σκέψεις 3 και 5 της οδηγίας 2009/29, η οδηγία 2003/87 επιδιώκει τη μείωση των συνολικών εκπομπών αερίων θερμοκηπίου της Ένωσης σε ποσοστό τουλάχιστον 20 % χαμηλότερο από τα επίπεδα του 1990 έως το 2020, με τρόπο αποτελεσματικό από πλευράς κόστους. Για την επίτευξη του σκοπού αυτού, ο νομοθέτης της Ένωσης προέβλεψε δύο μηχανισμούς. Ο πρώτος, που καθιερώνεται με το άρθρο 9 της οδηγίας 2003/87, συνίσταται, σύμφωνα με τις αιτιολογικές σκέψεις 13 και 14 της οδηγίας 2009/29, στη μείωση, κατά τρόπο γραμμικό, της ποσότητας των διαθέσιμων δικαιωμάτων με την εφαρμογή συντελεστή 1,74 % σε

σύγκριση με τη μέση ετήσια συνολική ποσότητα των δικαιωμάτων που εκχωρούν τα κράτη μέλη σύμφωνα με τις αποφάσεις της Επιτροπής σχετικά με τα εθνικά σχέδια κατανομής τους για την περίοδο από το έτος 2008 έως το έτος 2012. Ο δεύτερος μηχανισμός είναι αυτός του πλειστηριασμού των δικαιωμάτων που θα έπρεπε επίσης να παρέχει τη δυνατότητα μειώσεως των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου με τρόπο αποτελεσματικό από πλευράς κόστους.

82 Κατά την αιτιολογική σκέψη 19 της οδηγίας 2009/29, από τα άρθρα 10, παράγραφος 1, και 10α, παράγραφος 3, της οδηγίας 2003/87 προκύπτει ότι, από το 2013 και μετά, ο πλειστηριασμός των δικαιωμάτων αποτέλεσε τον κανόνα για τους παραγωγούς ηλεκτρικού ρεύματος. Όσον αφορά τις εγκαταστάσεις που έλαβαν δωρεάν δικαιώματα μετά την ημερομηνία αυτή, σύμφωνα με το άρθρο 10α, παράγραφος 11, της οδηγίας 2003/87, σε συνδυασμό με την αιτιολογική σκέψη 21 της οδηγίας 2009/29, η κατανεμόμενη ποσότητα των εν λόγω δικαιωμάτων μειώνεται σταδιακά με στόχο να καταστεί μηδενική το 2027.

83 Όπως επισήμανε η γενική εισαγγελέας στα σημεία 57 και 58 των προτάσεών της, ο διορθωτικός συντελεστής συμβάλλει στην επίτευξη των ως άνω στόχων. Αφενός, ο εν λόγω συντελεστής εφαρμόζει τη γραμμική μείωση των διαθέσιμων δικαιωμάτων που προβλέπεται στο άρθρο 9 της οδηγίας 2003/87. Αφετέρου, δεδομένου ότι η μέγιστη ετήσια ποσότητα δικαιωμάτων δεν λαμβάνει υπόψη τις εκπομπές που συνδέονται με την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας, διασφαλίζει ότι η ποσότητα των δωρεάν δικαιωμάτων που κατανέμονται οριστικά στις βιομηχανικές εγκαταστάσεις δεν περιλαμβάνει τις εν λόγω εκπομπές. Με τον τρόπο αυτό, ο διορθωτικός συντελεστής αποσκοπεί να αντισταθμίσει τον συνυπολογισμό των εκπομπών που συνδέονται με την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από απαέρια και από θερμότητα παραγόμενη από συμπαραγωγή ενεργείας κατά τον καθορισμό του προκαταρκτικού αριθμού των δικαιωμάτων που κατανέμονται δωρεάν.

84 Τα αναφερόμενα στις σκέψεις 62 έως 83 της παρούσας αποφάσεως ισχύουν και για την απόφαση 2013/448, στο μέτρο που με την απόφαση αυτή ο διορθωτικός συντελεστής καθορίστηκε σύμφωνα με το άρθρο 15, παράγραφος 3, της αποφάσεως 2011/278.

85 Από το σύνολο όσων προαναφέρθηκαν προκύπτει ότι από την εξέταση του πρώτου έως και του τέταρτου ερωτήματος στις υποθέσεις C-191/14 και C-192/14, του τρίτου ερωτήματος στην υπόθεση C-295/14 και του πρώτου ερωτήματος στις υποθέσεις C-389/14 και C-391/14 έως C-393/14 δεν προέκυψε κανένα στοιχείο ικανό να επηρεάσει το κύρος του άρθρου 15, παράγραφος 3, της αποφάσεως 2011/278, καθόσον η διάταξη αυτή αποκλείει τον συνυπολογισμό των εκπομπών των παραγωγών ηλεκτρικού ρεύματος για τον καθορισμό της μέγιστης ετήσιας ποσότητας δικαιωμάτων.

Επί του κύρους της αποφάσεως 2013/448

86 Με το ένατο ερώτημα στις υποθέσεις C-191/14 και C-192/14, καθώς και με το πέμπτο ερώτημα στις υποθέσεις C-389/14 και C-391/14 έως C-393/14, το Landesverwaltungsgericht Niederösterreich και το Tribunale amministrativo regionale per il Lazio ζητούν, κατ' ουσίαν, από το Δικαστήριο να αποφανθεί επί του κύρους του άρθρου 4 και του παραρτήματος ΙΙ της αποφάσεως 2013/448, καθόσον ο διορθωτικός συντελεστής που οι διατάξεις αυτές ορίζουν στηρίζεται σε δεδομένα που είναι ανομοιογενή μεταξύ τους

87 Συγκεκριμένα, οι προσφεύγουσες των κύριων δικών θεωρούν ότι η Επιτροπή υπέπεσε σε σφάλματα κατά τον καθορισμό της μέγιστης ετήσιας ποσότητας δικαιωμάτων. Τα σφάλματα αυτά οφείλονται στις αποκλίνουσες ερμηνείες του άρθρου 10α, παράγραφος 5, πρώτο εδάφιο, στοιχείο β', της οδηγίας 2003/87 το οποίο αφορά, κατά την άποψή τους, το σύνολο των εκπομπών που τα κράτη μέλη έχουν περιλάβει «στο κοινοτικό πρόγραμμα μόνο από το 2013 και εφεξής».

88 Τα ίδια σφάλματα επικαλέστηκαν οι προσφεύγουσες της κύριας δίκης ενώπιον του Raad van State. Εντούτοις, το εν λόγω δικαστήριο δεν υπέβαλε σχετικό ερώτημα στο Δικαστήριο. Εκτιμά ότι τα δεδομένα που διαβιβάστηκαν στην Επιτροπή σχετικά με τις εκπομπές των ολλανδικών εγκαταστάσεων είναι σύμφωνα προς τις απαιτήσεις του άρθρου 10α, παράγραφος 5, της οδηγίας 2003/87. Η διάταξη αυτή απαιτεί να συνυπολογίζονται μόνον οι εκπομπές των εγκαταστάσεων που υπήχθησαν στο σύστημα εμπορίας δικαιωμάτων μόνο από το έτος 2013 και εφεξής για τον καθορισμό της μέγιστης ετήσιας ποσότητας δικαιωμάτων.

89 Συναφώς πρέπει να επισημανθεί ότι οι αποδόσεις στις διάφορες γλώσσες δεν συμπίπτουν. Ενώ η απόδοση του άρθρου 10α, παράγραφος 5, πρώτο εδάφιο, στοιχείο β', της οδηγίας 2003/87 στη γαλλική γλώσσα αναφέρεται στις «émissions [...] qui ne sont incluses dans le système communautaire qu'à partir de 2013» («εκπομπ[ές] [...] που περιλαμβάνονται στο κοινοτικό πρόγραμμα μόνο από το 2013 και εφεξής» άλλες γλωσσικές αποδόσεις, όπως, μεταξύ άλλων, οι αποδόσεις στην ισπανική, στη δανική, στη γερμανική, στην αγγλική, στην ιταλική, στην ολλανδική, στην πολωνική, στην πορτογαλική, στη ρουμανική, στη σλοβενική και στη σουηδική γλώσσα, αναφέρονται στις «εκπομπ[ές] των εγκαταστάσεων που περιλαμβάνονται στο κοινοτικό πρόγραμμα μόνο από το 2013 και εφεξής».

90 Συναφώς, πρέπει να υπομνησθεί ότι, κατά πάγια νομολογία, η ανάγκη ομοιόμορφης ερμηνείας των διατάξεων του δικαίου της Ένωσης επιτάσσει, σε περίπτωση αποκλίσεως μεταξύ των γλωσσικών αποδόσεων αυτής, να ερμηνεύεται η οικεία διάταξη με κριτήριο το γενικό πλαίσιο και τον σκοπό της κανονιστικής ρυθμίσεως της οποίας αποτελεί στοιχείο (απόφαση Nike European Operations Netherlands, C-310/14, EU:C:2015:690, σκέψη 17).

91 Το γεγονός ότι το άρθρο 10α, παράγραφος 5, πρώτο εδάφιο, στοιχείο β', της οδηγίας 2003/87 αναφέρεται μόνον στις «εκπομπ[ές] των εγκαταστάσεων που περιλαμβάνονται στο κοινοτικό πρόγραμμα μόνο από το 2013 και εφεξής» και όχι στο σύνολο των εκπομπών που περιλαμβάνονται στο εν λόγω σύστημα από την ημερομηνία αυτή και εφεξής προκύπτει από τη γενική οικονομία της εν λόγω οδηγίας. Συγκεκριμένα, το άρθρο 9α, παράγραφος 2, της εν λόγω οδηγίας, που προσετέθη σε αυτή δυνάμει του άρθρου 1, σημείο 10, της οδηγίας 2009/29, αποσκοπεί να διασφαλίσει, όπως προκύπτει από την αιτιολογική σκέψη 14 της τελευταίας αυτής οδηγίας, την προσαρμογή της κοινοτικής ποσότητας δικαιωμάτων, προκειμένου να ληφθούν υπόψη οι εκπομπές των εγκαταστάσεων που περιλαμβάνονται στο σύστημα εμπορίας δικαιωμάτων από το έτος 2013 και μετά.

92 Όπως επισήμανε η γενική εισαγγελέας στο σημείο 50 των προτάσεών της, το πεδίο εφαρμογής της οδηγίας 2003/87 διευρύνθηκε από την 1η Ιανουαρίου 2013, κατά τρόπον ώστε να καλύπτει, μεταξύ άλλων, τις εκπομπές από την κατασκευή αλουμινίου και από συγκεκριμένους τομείς της χημικής βιομηχανίας. Για τον σκοπό αυτό, το παράρτημα Ι της οδηγίας 2003/87, που απαριθμεί τις κατηγορίες δραστηριοτήτων που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της εν λόγω οδηγίας, τροποποιήθηκε με την οδηγία 2009/29. Κατά συνέπεια, η ποσότητα των εκχωρητέων δικαιωμάτων για ολόκληρη την Ένωση προσαρμόστηκε, σύμφωνα με το άρθρο 9α, παράγραφος 2, της οδηγίας 2003/87, συμπεριλαμβάνοντας τις εκπομπές των «εγκαταστάσε[ων] που αναλαμβάνουν δραστηριότητες οι οποίες παρατίθενται στο παράρτημα Ι [της εν λόγω οδηγίας] και [που] περιλαμβάνονται στο κοινοτικό σύστημα μόνο από το 2013 και μετά».

93 Το άρθρο 10α, παράγραφος 5, πρώτο εδάφιο, στοιχείο β', της οδηγίας 2003/87 λαμβάνει υπόψη την προσαρμογή της ποσότητας των εκχωρητέων δικαιωμάτων για ολόκληρη την Ένωση προκειμένου η αντίστοιχη αύξηση της προκαταρκτικής ποσότητας των δικαιωμάτων που κατανέμονται δωρεάν στις βιομηχανικές εγκαταστάσεις να αντικατοπτρίζεται στη μέγιστη ετήσια ποσότητα των δικαιωμάτων. Κατά συνέπεια, λόγω της συνάφειας μεταξύ της διατάξεως αυτής και του άρθρου 9α, παράγραφος 2, της αυτής οδηγίας, η χρήση διαφορετικών δεδομένων θα παρίστατο ασυνεπής.

94 Από όσα προαναφέρθηκαν συνάγεται ότι, κατά τον καθορισμό της μέγιστης ετήσιας ποσότητας δικαιωμάτων, η Επιτροπή όφειλε να λάβει υπόψη, σύμφωνα με το άρθρο 10α, παράγραφος 5, πρώτο εδάφιο, στοιχείο β', της οδηγίας 2003/87, μόνον τις εκπομπές των εγκαταστάσεων που

περιλαμβάνονται στο κοινοτικό πρόγραμμα από το 2013. Συνεπώς, η εν λόγω διάταξη εμποδίζει τον συνυπολογισμό των εκπομπών που προέρχονται από τις δραστηριότητες που αναφέρονται στο παράρτημα Ι της οδηγίας 2003/87 από το έτος 2013, στο μέτρο που οι εν λόγω εκπομπές προκλήθηκαν από εγκαταστάσεις που υπάγονταν στο σύστημα εμπορίας των δικαιωμάτων πριν από την ημερομηνία αυτή.

95 Εντούτοις, από τις γραπτές παρατηρήσεις που υπέβαλε στο Δικαστήριο και τις εξηγήσεις που έδωσε η Επιτροπή κατά την προφορική διαδικασία προκύπτει ότι το εν λόγω θεσμικό όργανο έλαβε υπόψη, τουλάχιστον εν μέρει, εκπομπές των εγκαταστάσεων που υπάγονταν στο σύστημα εμπορίας δικαιωμάτων πριν το έτος 2013 προκειμένου να καθορίσει τη μέγιστη ετήσια ποσότητα δικαιωμάτων. Κατά συνέπεια, η εν λόγω ποσότητα δεν είναι σύμφωνη προς τις απαιτήσεις που απορρέουν από το άρθρο 10α, παράγραφος 5, πρώτο εδάφιο, στοιχείο β', της οδηγίας 2003/87, καθόσον είναι υπερβολικά μεγάλη.

96 Την εν λόγω διαπίστωση δεν μπορεί να κλονίσει η επιχειρηματολογία της Επιτροπής, σύμφωνα με την οποία η οδηγία 2003/87 δεν της επιτρέπει να τροποποιήσει τα δεδομένα που της γνωστοποίησαν τα κράτη μέλη κατ' εφαρμογή του άρθρου 9α, παράγραφος 2, της αυτής οδηγίας.

97 Συγκεκριμένα, η εν λόγω διάταξη προβλέπει διπλή υποχρέωση. Αφενός, τα κράτη μέλη συλλέγουν τα δεδομένα εκπομπών των εγκαταστάσεων που εντάχθηκαν στο σύστημα εμπορίας δικαιωμάτων από το 2013 και εφεξής και, αφετέρου, τα εν λόγω δεδομένα διαβιβάζονται στην Επιτροπή, ώστε αυτή να μπορέσει να προβεί στη θέσπιση των μέτρων που απαιτεί η οδηγία 2003/87. Συνεπώς, το εν λόγω θεσμικό όργανο όφειλε να μεριμνήσει ώστε τα κράτη μέλη να του διαβιβάσουν τα κρίσιμα δεδομένα, προκειμένου να του παράσχουν τη δυνατότητα να εκπληρώσει τις δικές του υποχρεώσεις. Τουλάχιστον, στο μέτρο που τα εν λόγω δεδομένα δεν του παρείχαν τη δυνατότητα να καθορίσει τη μέγιστη ετήσια ποσότητα δικαιωμάτων και, κατά συνέπεια, τον διορθωτικό συντελεστή, θα όφειλε να ζητήσει από τα κράτη μέλη να προβούν στις αναγκαίες διορθώσεις.

98 Εφόσον, όπως διαπιστώθηκε με τη σκέψη 95 της παρούσας αποφάσεως, η Επιτροπή δεν καθόρισε τη μέγιστη ετήσια ποσότητα δικαιωμάτων σύμφωνα προς τις επιταγές του άρθρου 10α, παράγραφος 5, πρώτο εδάφιο, στοιχείο β', της οδηγίας 2003/87, ο διορθωτικός συντελεστής που καθορίστηκε με το άρθρο 4 και το παράρτημα ΙΙ της αποφάσεως 2013/448 αντίκειται και αυτός στην εν λόγω διάταξη.

99 Από όλα όσα προαναφέρθηκαν προκύπτει ότι στο ένατο ερώτημα στις υποθέσεις C-191/14 και C-192/14 καθώς και στο πέμπτο ερώτημα στις υποθέσεις C-389/14 και C-391/14 έως C-393/14 πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 4 και το παράρτημα ΙΙ της αποφάσεως 2013/448 είναι ανίσχυρα.

Επί των λοιπών ερωτημάτων

100 Λαμβανομένης υπόψη της απαντήσεως που δόθηκε στο ένατο ερώτημα στις υποθέσεις C-191/14 και C-192/14 καθώς και στο πέμπτο ερώτημα στις υποθέσεις C-389/14 και C-391/14 έως C-393/14, παρέλκει η απάντηση στα λοιπά ερωτήματα που αφορούν το κύρος του άρθρου 4 και του παραρτήματος ΙΙ της αποφάσεως 2013/448.

Επί του περιορισμού των διαχρονικών αποτελεσμάτων της παρούσας αποφάσεως

101 Η Επιτροπή ζήτησε, σε περίπτωση που το Δικαστήριο θα έκρινε ότι το άρθρο 4 και το παράρτημα ΙΙ της αποφάσεως 2013/448 περί καθορισμού του διορθωτικού συντελεστή είναι ανίσχυρα, να περιοριστούν τα διαχρονικά αποτελέσματα της αποφάσεως.

102 Το αίτημα αυτό συνάδει με τις ανησυχίες που εξέφρασαν το Landesverwaltungsgericht Niederösterreich, με το έκτο και το έβδομο ερώτημά του, καθώς και το Tribunale amministrativo regionale per il Lazio, με το δεύτερο ερώτημά του, με τα οποία τα εν λόγω δικαστήρια ζητούν να μάθουν ποιες συνέπειες θα πρέπει να επιφέρει το ανίσχυρο του άρθρου 4 και του παραρτήματος ΙΙ της αποφάσεως 2013/448.

103 Συναφώς, πρέπει να υπομνησθεί ότι, όταν επιτακτικές ανάγκες ασφάλειας δικαίου το δικαιολογούν, το Δικαστήριο διαθέτει βάσει του άρθρου 264, δεύτερο εδάφιο, ΣΛΕΕ, το οποίο έχει κατ' αναλογίαν εφαρμογή και στο πλαίσιο των κατά το άρθρο 267 ΣΛΕΕ προδικαστικών παραπομπών για την εκτίμηση του κύρους των πράξεων της Ένωσης, διακριτική εξουσία να προσδιορίζει, σε κάθε συγκεκριμένη περίπτωση, τα αποτελέσματα της οικείας πράξεως που θεωρείται ότι διατηρούν την ισχύ τους (απόφαση Volker und Markus Schecke και Eifert, C-92/09 και C-93/09, EU:C:2010:662, σκέψη 93).

104 Εν προκειμένω, ο καθορισμός του διορθωτικού συντελεστή και η εφαρμογή του από τα κράτη μέλη συνιστούν αναγκαία στάδια για τη θέση σε εφαρμογή του συστήματος εμπορίας δικαιωμάτων που καθιερώνει η οδηγία 2003/87. Συγκεκριμένα, όπως προκύπτει από τη σκέψη 83 της παρούσας αποφάσεως, ο εν λόγω συντελεστής συμβάλλει στην επίτευξη των σκοπών της εν λόγω οδηγίας, στους οποίους περιλαμβάνεται, μεταξύ άλλων, η μείωση της ποσότητας των διαθέσιμων δικαιωμάτων. Εξάλλου, όπως προκύπτει από τη σκέψη 55 της παρούσας αποφάσεως, τα κράτη μέλη καθορίζουν την τελική συνολική ποσότητα των δικαιωμάτων που θα κατανεμηθούν δωρεάν κατ' εφαρμογή του διορθωτικού συντελεστή.

105 Εντεύθεν συνάγεται, πρώτον, ότι η ακύρωση του διορθωτικού συντελεστή μπορεί να θέσει εν αμφιβόλω το σύνολο των τελικών κατανομών που προηγήθηκαν της παρούσας αποφάσεως και έλαβαν χώρα στα κράτη μέλη βάσει ρυθμίσεως που θεωρείτο έγκυρη. Συνεπώς, η κήρυξη του άρθρου 4 και του παραρτήματος ΙΙ της αποφάσεως 2013/448 ως ανισχύρων θα υπήρχε κίνδυνος να επιφέρει σοβαρές επιπτώσεις σε μεγάλο αριθμό εννόμων σχέσεων που συνήφθησαν καλοπίστως. Αυτές οι επιτακτικές ανάγκες ασφάλειας δικαίου μπορούν να δικαιολογήσουν τον περιορισμό των διαχρονικών αποτελεσμάτων της προαναφερθείσας κηρύξεως ανισχύρου.

106 Δεύτερον, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η κήρυξη του άρθρου 4 και του παραρτήματος ΙΙ της αποφάσεως 2013/448 ως ανισχύρων θα εμπόδιζε, ελλείψει εφαρμοστέου διορθωτικού συντελεστή, την κατανομή δικαιωμάτων κατά τη διάρκεια περιόδου που έπεται της δημοσιεύσεως της παρούσας αποφάσεως. Το προσωρινό κενό δικαίου που θα προέκυπτε με τον τρόπο αυτό θα ήταν ικανό να θέσει εν κινδύνω την εφαρμογή του συστήματος εμπορίας δικαιωμάτων που καθιέρωσε η οδηγία 2003/87 και, κατά συνέπεια, την επίτευξη των σκοπών της εν λόγω οδηγίας. Συγκεκριμένα, κάθε διακοπή της εμπορίας των δικαιωμάτων θα αντιστρατεύονταν τον κύριο σκοπό της εν λόγω οδηγίας, ήτοι την προστασία του περιβάλλοντος μέσω της μειώσεως των αερίων θερμοκηπίου (βλ., κατ' αναλογία, απόφαση Inter-Environnement Wallonie και Terre wallonne, C-41/11, EU:C:2012:103, σκέψη 61).

107 Πρέπει, εντούτοις, να υπομνησθεί ότι, όταν το Δικαστήριο διαπιστώνει, στο πλαίσιο διαδικασίας βάσει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, το ανίσχυρο εννόμου πράξεως της Ένωσης, η απόφασή του έχει ως έννομη συνέπεια το ότι επιβάλλει στα αρμόδια όργανα της Ένωσης την υποχρέωση να λάβουν τα αναγκαία μέτρα προκειμένου να αρθεί η διαπιστωθείσα έλλειψη νομιμότητας (βλ., συναφώς, απόφαση Régie Networks, C-333/07, EU:C:2008:764, σκέψη 124).

108 Τρίτον, αληθεύει ότι εναπόκειται στο Δικαστήριο, όταν κάνει χρήση της δυνατότητάς του να περιορίσει ως προς το παρελθόν τα αποτελέσματα της αναγνωρίσεως, με προδικαστική απόφαση, πράξεως της Ένωσης ως ανισχύρου, να προσδιορίσει αν η εξαίρεση από αυτόν τον περιορισμό του διαχρονικού αποτελέσματος της αποφάσεώς του μπορεί να προβλέπεται υπέρ του διαδίκου της κυρίας δίκης που άσκησε την προσφυγή ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου κατά των εθνικών μέτρων

εφαρμογής της πράξεως της Ένωσης, ή εάν, αντιστρόφως, η αναγνώριση του ανισχύρου της πράξεως της Ένωσης, η οποία έχει αποτελέσματα μόνο στο μέλλον, συνιστά επαρκή θεραπεία και ως προς τον διάδικο αυτό (βλ., συναφώς, απόφαση Roquette Frères, C-228/92, EU:C:1994:168, σκέψη 25).

109 Εφόσον το ανίσχυρο που διαπιστώθηκε με τη σκέψη 99 της παρούσας αποφάσεως θα οδηγήσει την Επιτροπή σε αναθεώρηση του διορθωτικού συντελεστή κατ' εφαρμογή του άρθρου 10α, παράγραφοι 1 και 5, της οδηγίας 2003/87, δεν αποκλείεται αυτή να καταλήξει σε μείωση της μέγιστης ετήσιας ποσότητας δικαιωμάτων καθώς και σε συνακόλουθη αύξηση του διορθωτικού συντελεστή.

110 Κατά συνέπεια, δεν συντρέχει λόγος εξαιρέσεως των προσφευγουσών των κύριων δικών από τον περιορισμό των διαχρονικών αποτελεσμάτων της κηρύξεως του άρθρου 4 και του παραρτήματος ΙΙ της αποφάσεως 2013/448 ως ανισχύρων.

111 Από όλα όσα προαναφέρθηκαν προκύπτει ότι πρέπει να περιοριστούν τα διαχρονικά αποτελέσματα της κηρύξεως του άρθρου 4 και του παραρτήματος ΙΙ της αποφάσεως 2013/448 ως ανισχύρων, κατά τρόπον ώστε, αφενός, η απόφαση αυτή να παράγει αποτελέσματα μόνον μετά την πάροδο περιόδου δέκα μηνών από της ημερομηνίας δημοσιεύσεως της παρούσας αποφάσεως, προκειμένου να παρασχεθεί στην Επιτροπή η δυνατότητα να θεσπίσει τα αναγκαία μέτρα και, αφετέρου, τα μέτρα που θα ληφθούν μέχρι τότε βάσει των διατάξεων που κηρύχθηκαν ανίσχυρες να μην μπορούν να αμφισβητηθούν.

Επί των δικαστικών εξόδων

112 Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους των κυρίων δικών τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων, σ' αυτά εναπόκειται να αποφανθούν επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (δεύτερο τμήμα) αποφαίνεται:

1) Από την εξέταση του πρώτου έως και του τέταρτου ερωτήματος στις υποθέσεις C-191/14 και C-192/14, του τρίτου ερωτήματος στην υπόθεση C-295/14 και του πρώτου ερωτήματος στις υποθέσεις C-389/14 και C-391/14 έως C-393/14 δεν προέκυψε κανένα στοιχείο ικανό να επηρεάσει το κύρος του άρθρου 15, παράγραφος 3, της αποφάσεως 2011/278/ΕΕ της Επιτροπής, της 27ης Απριλίου 2011, σχετικά με τον καθορισμό ενωσιακών μεταβατικών κανόνων για την εναρμονισμένη δωρεάν κατανομή δικαιωμάτων εκπομπής κατ' εφαρμογή του άρθρου 10α της οδηγίας 2003/87/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, καθόσον το εν λόγω άρθρο 15, παράγραφος 3, αποκλείει τον συνυπολογισμό των εκπομπών των παραγωγών ηλεκτρικού ρεύματος για τον καθορισμό της μέγιστης ετήσιας ποσότητας δικαιωμάτων.

2) Το άρθρο 4 και το παράρτημα ΙΙ της αποφάσεως 2013/448/ΕΕ της Επιτροπής, της 5ης Σεπτεμβρίου 2013, σχετικά με τα εθνικά μέτρα εφαρμογής για τη μεταβατική δωρεάν κατανομή των δικαιωμάτων εκπομπής αερίων θερμοκηπίου σύμφωνα με το άρθρο 11 παράγραφος 3 της οδηγίας 2003/87/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, είναι ανίσχυρα.

3) Τα διαχρονικά αποτελέσματα της κηρύξεως του άρθρου 4 και του παραρτήματος ΙΙ της αποφάσεως 2013/448 ως ανισχύρων περιορίζονται κατά τρόπον ώστε, αφενός, η κήρυξη αυτή να παράγει αποτελέσματα μόνον μετά την πάροδο περιόδου δέκα μηνών από της ημερομηνίας δημοσιεύσεως της παρούσας αποφάσεως, προκειμένου να παρασχεθεί στην

Ευρωπαϊκή Επιτροπή η δυνατότητα να θεσπίσει τα αναγκαία μέτρα και, αφετέρου, τα μέτρα που θα ληφθούν μέχρι τότε βάσει των διατάξεων που κηρύχθηκαν ανίσχυρες να μην μπορούν να αμφισβητηθούν.

(υπογραφές)